

KAMARÁS ISTVÁN - NÉMETH ISTVÁN PÉTER

ORIGÓSDI

(négy játék)

TARTALOM

**BULÁNYVÖLGYI ÁLLOMÁSOK
VILÁGVERSENY A BEREKBEN
PANEL-BETLEHEMES
PANEL-PASSIÓ**

BULÁNYVÖLGYI ÁLLOMÁSOK

Szereplők:

Öreglak	}	nyugdíjas vasútállomások
Légszeszgyár		
Felsőszömörnye		
Ákomvár-Bödörce		
Hármashatár	}	
a 375-ös		
Nemesbulány vasútállomás		
öreg vasutas		
apa		
kisfiú		
kiscserkész		
öregcserkész		
államtitkár		
néni		

Egy forgalmas vasútállomás: Nemesbulány. Időnként felhangzik a szignál, a bemondó köszönti a Nemesbulányra érkezőket, vonatok érkezését jelenti, a kötelező helyjegyváltásra figyelmezteti az indulókat.

KISFIÚ: Apu, nézzük meg közelebbről.

APA: A 375-öst? Már vagy ötször láttad! Nem akarsz inkább egy fagyit?

KISFIÚ: Olyan jó lenne, ha egyszer ez vinne minket Pestre!

NÉNI: Jaj, tessék már mondani, mikor mondják be a szömörnyi vonatot?

APA: Felsőszömörnyére akar menni?

NÉNI: Nem, kedvesem, Alsószömörnyére, a Kláris néni temetésére.

APA: Mikor járt erre utoljára, kedves néni?

NÉNI: Hát bizony a Tecáék esküvőjén, ami pedig egy évre rá volt, hogy szegény Ráfis bátya... Mikor is lehetett az? Tizenöt éve is...

APA: Hát igen... Már 12 éve nem jár vonat Bulányvölgyben, kedves néni. Akkor nyugdíjazták ezt a 375-öst is. Talán tetszik is emlékezni rá.

NÉNI: Én már csak az állomásokra emlékszem: Öreglak, Légszeszgyár, Bulánypölöske... És ott már lehetett készülődni, mert jött Felsőszömörnye, azután pedig Alsószömörnye. De most mit csináljak?

APA: Autóbusszal tetszik menni. Innen indul, nem messze, a Csarnok-térről, minden órában.

NÉNI: Hát ez nagy baj! Honnan tudom a buszon, hogy melyik megálló van előtte. Ezek a buszok olyan összevissza járnak. Nálunk, Hevesben is. Hol megállnak, hol nem. Tán még el is felejtik, hol kell. A buszmegállók pedig nem figyelmeztetik a buszokat, mint az állomások a vonatokat. Öreglakon mindig csicseregtek a madarak, Légszeszgyár, ahol mindig egy kicsit bűdös volt, Felsőszömörncén meg a vak harmonikás... Az mindig ott volt, talán ott is halt meg, ha csak nem üldögél még mindig ott. Szóval a Csarnok-térről? Az a mihaszna busz... Na, Isten áldja, lelkem!

APA: Szerencsés utazást! Nekünk is mennünk kell, kisfiam, mindjárt bemondják a pestit.

KISFIÚ: Apu, hogy vannak tovább?

APA: Micsodák?

KISFIÚ: Az állomások. Öreglak, Légszeszgyár, Bulánypölöske, Felsőszömörnye...

APA: Na várj csak... Mintha lett volna még egy Szömörnye... Na mindegy. Aztán Ákomvár-Bödörce következett és a végállomás: Hármashatár. Nagypád meg is verselte őket, de visszafelé:

Hármashatártól Öreglakig
Kilenc állomás lakik.
Elringatnak, mint álom és ladik.

KISFIÚ: És az Ákomvár-Bödörcére nincsen vers?

APA: De van:

Ákomvár-Bödörce
Hűha,
csak be ne nője
fű-fa,
szömörce!

És van a Légszeszgyárra is:

Légszeszgyár
megelégszesz már?

KISFIÚ: És mi van a végállomás után?

APA: Valamikor régen, a háború előtt tovább is lehetett menni. Persze csak a komoly vonatok mentek tovább, komoly mozdonyokkal. Ez itt csak csoszogott fel és alá Bulányvölgyben.

Hangosanbeszélő: „Gyorsvonat érkezik a harmadik vágányra Szombathely felől és azonnal indul Budapest Déli pályaudvar felé. A vonat csak Veszprém, Várpalota...”

APA: Hallod? Ez már a mienk. Gyorsan!

A 375-ÖS: Hát akkor pro primo először: nem csoszogtam, hanem a megengedett sebességgel közlekedtem, ami nem csak tőlem függött, hanem a pályától és a váltóktól is. Pro primo másodszor: Ákomvár-Bödörce és Hármashatár között ott volt még, vagyis hát még most is ott van, mert nem ette meg senki, Bulányszentandrásfa és Ókapolna. Igaz, Ókapolna csak megállóhely volt, és csak a búcsúsok miatt, ez viszont évente legalább öt Mária-ünnepet jelentett. Pro primo harmadszor: a vak harmonikás valóban ott halt meg, de már akkor, amikor megszűnt a forgalom, tehát bánatában. Pro primo negyedszer: Teplickei néni, vagyis a táncoslábú Teplickei Juló a minap már nem ismert meg: ez a szomorú valóság. Én viszont megismertem, méghozzá a táncos lábáról. Nem is a bibircsókos orráról! Mellesleg én is 73 éves vagyok. Több jelenteni valóm nincs. És máris jönnek a kisdobosok, vagyis a kiscserkészek, és megint nincs szakember, aki engem megmagyarázzon, csak a százkilós tanárnéni úttörőnyakkendővel a nyakában, meg a százéves öregcserkész, aki a csomókhoz ugyan ért, de a mozdonyokhoz, édes jó istenem... Legjobb lesz, ha befogom a fülem.

A pályaudvar zaját hirtelen madárcsicsergés váltja fel.

ÖREGLAK (*megpróbál belefütyülni a madarak csicsergésébe*)

Elég már! Csend legyen már! Ebből így semmit sem értek. Kezdjük el előlről! Elsőnek a jelentés fogalmi szolgálattelvőt halljam! Ne te vagy az, pipiske! Te tolatásvezető vagy. To-la-tás-ve-ze-tő, érted? Hová lettél, füzike? A jelentésnek állandóan készenlétben kell lenni. Nos, akkor a buksifejű őszapó lesz a jelentés. Te, csicsörke, térfelvigyázó vagy, ne keverd össze. Attól tartok, megint összekutyultatok a szolgálatot! Akkor még egyszer: Barkós cinege a térközör, barátka a kocsirendező, réti pityer a váltókezelő. Ki a zárófékező? Süvöltő, nem te vagy? Hogy szedjelek rendbe benneteket? Legalább fütyülni tudnék, de végtére is nem vagyok mozdony, hanem állomás. Legalább is voltam.

Telefoncsöngés.

Mi minden nem jut eszembe... Telefoncsöngés! Legalább 12 éve, hogy utoljára...

Telefoncsöngés.

Először, persze, állandóan hallottam... Rátok, madárcák, akkor még nem is nagyon figyeltem, csak örültem, hogy állandóan csicseregtek, mert Öreglak állomás erről volt híres. Te persze arra már nem emlékezhettek.

1 hirtelen fütty
a 12 év jóformán.
Csak ábra, mit az égre küld
fűjtatva a vasormány.
Fellegnagy elefánt-álom
el hogyan szállt? Elkántálom:
Mint pöttöm fürj.
Azt se mondta,
pitypalaty.
Eltűnt. El.
Egy pillanat
alatt.

LÉGSZESZGYÁR: Halló! Öreglak? Miért nem veszed fel, kérlekszépen?

ÖREGLAK: Mert már nincs mit felvenni, öreg barátom. És neked sincs mit felvenni, így aztán közöttünk az értekezés lehetetlen.

LÉGSZESZGYÁR: Tudom, kérlekszépen, hogy lehetetlen, vagyis állomásközi távbeszélőn, vonatjelző távbeszélőn, vonali távbeszélőn lehetetlen, de ezen a vonalon, úgy látszik, lehetséges, hiszen hallasz, és én is hallak.

ÖREGLAK: De milyen vonalon?

LÉGSZESZGYÁR: Hát, kérlekszépen, ez egy olyan vonal... ami csak úgy megszólal.

ÖREGLAK: Tényleg te vagy az Légszeszgyár koma?

LÉGSZESZGYÁR: Ha hivatalosan jelentenék, biztos rám ismernél.

ÖREGLAK: Hát jelents! Erre várok már 12 éve.

LÉGSZESZGYÁR: Nincs mit jelenteni, kérlekszépen, ha a rendelkező állomás nem jelent semmit.

ÖREGLAK: Nemesbulány? Ne is beszélj róla!

LÉGSZESZGYÁR: A rend kedvéért megjegyzem, ő nem tehet róla.

ÖREGLAK: Talán mi tehetünk róla? Igenis Nemesbulány fenn hordja az orrát. Főleg azóta, hogy kiállították területén a 375-öst, kisuvickolva.

LÉGSZESZGYÁR: Miért? Hol álljon? Légy már ésszel, kérlek szépen! Erre mifelénk a madár se jár.

ÖREGLAK: Nálad nem. Itt viszont...

LÉGSZESZGYÁR: Hallom. Azt is, mély megdöbbenéssel, hogy vasutasdit akarsz velük. Térfelvigyázó, zárófékező, kocsirendező... Egy kétszemélyes állomáson?

ÖREGLAK: Tudom, hogy mindig nagyra voltál az iparvágányoddal. De tényleg te vagy az? És miféle vonal ez?

LÉGSZESZGYÁR: Nem tudom. Ami viszont tény: ezen hívott föl Felsőszömörnyet.

ÖREGLAK: Felsőszömörnye? Mi van vele? Még mindig tele van virággal?

LÉGSZESZGYÁR: Ezt nem mondta. Arról panaszkodott, hogy Ákomvár-Bödörce állandóan nyaggatja. Ismered. Úgy látszik, ő sem változott.

ÖREGLAK: Hogyan nyaggatja? Úgy értem, felhívta? De hogyan?

LÉGSZESZGYÁR: Ugyanezen a vonalon. Vizsgáztatja Felsőszömörnyét, hogy ki ne jöjjön a gyakorlatból. Felsőszömörnye pedig tőlem kér segítséget, mint régen is. Amikor aztán én is hoppon maradtam, rád gondoltam, hátha neked eszedbe jut.

ÖREGLAK: Rám gondoltál? Ez igazán szép tőled. És különben hogyan telnek napjaid?

LÉGSZESZGYÁR: Hát hogyan telnének? Elképzelheted... De most nem erről van szó, kérlek szépen. Bármelyik pillanatban hívhat Felsőszömörnye, akitől az a nagyokos Ákomvár-Bödörce azt kérdezte a minap, hogy mit jelent a téglavörös, közepén fehér pontos bárca.

ÖREGLAK: Ez a szegény Ákomvár-Bödörce teljesen meghibbant.

LÉGSZESZGYÁR: Szóval te sem tudod?

ÖREGLAK: Talán még ő sem. Azt mondtad az előbb, hogy rám gondoltál. Én meg azt hittem, hogy mi már sohasem... Az viszont meglep, hogy te sem emlékszel a téglavörös, közepén fehér foltos bárcára.

LÉGSZESZGYÁR:

Tudom, hogy
piros csíkkal közepén
halványsárga kendő
jegyzí: SZIGORÍTOTT MÓDON
FERTŐTLENÍTENDŐ!
Tudom, japán zászlónak
látszódnak
a VISSZÚTON MÁR EGYSZER MEGRAKVA.
Fehér és közepén
vörös pontos bárca jelzi
kérdések negatívját.
Ami a közepén
fehér pontos bárca,
az nem téglavörös volt, nem ám,
ez az úgynevezett JAVÍTÁSI bárca.
Bárcsak

volna
egyforma,
nem fakuló,
át nem színezhető
minden emlék, mi közös!
Fehér pontos bárca, könnyörögj érettünk!
Vörös pontos bárca, könnyörögj érettünk!
S Te, rózsaszínű, ki jegyzed:
SÚLYOSAN SÉRÜLT, könnyörögj érettünk!

Azt viszont fejből tudom, kérekszépen, hogy a különleges berendezésű halszállító kocsi óvatosan szalasztható.

ÖREGLAK: Bravó, bravó... Persze ezt is Ákomvár-Bödörce kérdezte.

Telefoncsöngés.

LÉGSZESZGYÁR: Várj csak, Felsőszömörnye van a vonalban. Te vagy? Képzeld, Öreglak is a vonalban van. Hogy hogyan? Ugyanúgy ahogy... Szóval rá gondoltam, hátha ő tudja, és válaszolt. Persze nem tudja, de most ez nem fontos.

ÖREGLAK: Beszélj hangosabban, Felsőszömörnye, hadd halljalak én is!

FELSŐSZÖMÖRNYE: Nahát! Én is hallom. Tényleg te vagy, Öreglak?

ÖREGLAK: Én vagyok, koma! Milyen vonalon beszélsz?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Nem tudom. Ez valami drótnélküli micsoda. Ezen szoktam Ákomvár-Bödörccével beszélgetni, vagyis felhívogat a nagyokos, és kérdéseket tesz fel, szóval vizsgáztat.

ÖREGLAK: És te nem tudod felhívni?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Tudnám, de nem akarom, mert akkor mindjárt kérdezne valamit a forgalmi utasításból. Nálad van az a madáracsicsergés?

ÖREGLAK: Nem is Légszeszgyárnál! Azt a bűdösséget, ami ott van, nem bírják a madarak.

LÉGSZESZGYÁR: Sajnos, kérekszépen, nincs már itt semmiféle bűdösség. Leállt a gázgyár. Áttértek a városban a földgázra. Az pedig csövön jön, valahonnan külföldről.

ÖREGLAK: És a gyár?

LÉGSZESZGYÁR: Kísérleti üzem lett. Kísérleti sajtüzem.

ÖREGLAK: Na, de komám, a sajt is bűdös.

LÉGSZESZGYÁR: Lehetne, kérekszépen, de nem az, mert itt a szagtalan bűdössajttal kísérleteznek. Ezeknek csak az íze bűdös, az állítólag olyan, mint a pálpusztai, de a szaga, az teljesen szagtalan. Így szeretik mostanában a népek. Így szereti Európa. Légszeszgyár állomáson pedig nincs többé bűdösség. Ez van. Most már csak olyan állomás lettem, mint a többi, vagyis hát még olyan se, mert itt a madár sem jár. Pedig még az iparvágányom megvan.

ÖREGLAK: És hogyan viszik el a sajtot?

LÉGSZESZGYÁR: Kamionnal és repülőgéppel, mert a sajt gyorsan romlik, különösen, ha nem bűdös.

Telefoncsöngés.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Na, ha szerencsénk van, akkor hallhatjuk a buzgó mócsingot.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ákomvár-Bödörce jelentést kér. Mit jelent a téglavörös, középen fehér pontos bárca?

ÖREGLAK: Ez tényleg ő. De nem parancsolgat. Csak kunyerál.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Valaki bejött a vonalba. Én Felsőszömörnyét hívtam.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Képzeld, Öreglak van a vonalban. És Légszeszgyár is.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Öreglak? Légszeszgyár? Ezek még...

ÖREGLAK: Még igen, öreg barátom. Figyelj csak!

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Hallom. Mintha madárkalitkában lennél! Nem szégyelled magad, vasútállomás létedre!

ÖREGLAK: Tőled meg valami susogást hallok. Vagy csak rossz a vonal.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Nem. Nem rossz.

Jaj, benőttek a fák: az akác, mogyoróbokor ágak!
Vaddá lettek a hajdani rózsatövek, s amióta
ollójával csitt-csatt, nem nyesi őket a bakter,
úgy múlok és úgy szunnyadok én iszalag s iszonyat közt,
mint a mesében a lányka, ki tűvel szúrta meg ujját...
Friss muskátlivirágból kert volt minden időben:
elgazosult a vöröslő csillag, el nagy-Magyarország.
Mezsgyéék, távoli váltók, rajtatok át dobog álmom -
néhai vasparipám, idehozza, mit el sose érek.

ÖREGLAK: Azt mondd, teljesen benőttek?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Alig látom a jelzőket. Éppen ezért kell gyakorolni. Szóval, ti sem tudjátok a téglavörös, középen fehér pöttyös bárcát?

LÉGSZESZGYÁR: Talán te sem?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Én csak elfelejtettem. Jól van, akkor felteszek nektek egy kisegítő kérdést: javítóvágányra állítható kocsi.

LÉGSZESZGYÁR: Mikor volt neked javítóvágányod, kérlek szépen, ha nem sértelek meg?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Rakodó, terelő és mérlegvágányom van, még hozzá egészen tűrhető állapotban.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Kérdezd meg a fejállomást, neki van javítóvágánya is.

LÉGSZESZGYÁR: Hármashatár? Nem hinném, kérlek szépen, hogy odáig elérne ez a vonal.

ÖREGLAK: Miért ne? Ákomvár-Bödörce csak három állomásnyira van Hármashatártól, én meg négyre a nagyokostól. Na várjatok csak, hiszen köztünk van Bulánypölöske is.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Nyomatékosan megkértem mindenkit, és most téged is, Öreglak, hogy ezt a nevet senki se vegye a szájára, ha szolgálatban van.

ÖREGLAK: De miért ne? És mi az, hogy szolgálatban? Csak nem...?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Sajnos nem. Csak Ákomvár-Bödörce érzi még mindig úgy, hogy szolgálatban van.

ÖREGLAK: Hiszen ez nagyszerű!

FELSŐSZÖMÖRNYE: Mindjárt nem lenne olyan nagyszerű, ha téged gyötörne folyton a hibbant kérdéseivel.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Most már őket is kérdezhetem, te csak foglalkozz a méheiddel.

ÖREGLAK: Mit hallok, Felsőszömörnye koma?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Hát akkor van csak szó, hogy engem találtak a legnyugalmasabb helynek a vándorméhészek. Most a barcs-középrigóci pályamester kaptárai vannak itt.

ÖREGLAK: Nem csípnek?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Jóllaknak az akácaimmal. Ha csendben maradtok, meghallhatjátok a zümmögést.

az égbolt oly kékes kék
s szöszkék rajt a méhecskék
fényes nappal rajzzátok
szösz-csillagos rajzotok
mikor
az égbolt oly kékes kék

egy régvolt fazék is kék
benne piros pistikék
piros virág kék fösték
mily szöszkék a méhecskék
mikor
az égbolt oly kékes kék
ha majd hűvös lesz este
hazaszáll szösz méhecske
egész őszi tavasztól
vára várja viaszból
arany
hatszögű panelesbe

LÉGSZESZGYÁR: Én egészen jól hallom.

ÖREGLAK: Én is. Hát nem mondom, a zümmögés is valami. De mi van Bulánypölöskével..., vagyis azzal, akinek a nevét nem szabad kimondani?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Az a szerencsétlen áruló buszmegálló lett.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Méghozzá átszállóhely.

ÖREGLAK: Szomorú. És az öcséd? Mi van az öcséddel, Felsőszömörnye? Miért hallgatsz?

LÉGSZESZGYÁR: Hát kérlekszépen... az öcskös bontási anyag lett.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: De legalább egy vasutas vette meg. És kitette a háza homlokára az állomástáblát.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Legalább egy emléktábla lenne az öcskös helyén: hogy ott állt. Ma már minden veterán táblát kap. Némelyik többet is. Szegény öcskös pedig...

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Amíg nem történik más intézkedés, javaslom, hogy mától fogva legyen Alsófelsőszömörnye.

ÖREGLAK: Úgy van!

LÉGSZESZGYÁR: Ez tartósabb egy emléktáblánál is.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Köszönöm, barátaim.

ÖREGLAK: Figyeljete csak, vagyis szimatoljatok!

LÉGSZESZGYÁR: Mi történt? Ez nem igaz...

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Jelentsd, ha észleltél valamit, aztán vezessed be a parancskönyvbe!

ÖREGLAK: Jelentem, Légszeszgyár felől sajtszagot érzek.

LÉGSZESZGYÁR: Igen, igen! Jelentem, hogy jó bűdös sajtszag van. Épp úgy, mint régen. Úgy látszik nem sikerült az egyik kísérlet.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Hurrá! Én is érzem.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ezután mindent jelentenünk kell. Legjobb lenne, ha a vonatforgalmi értesítést is bevezetnénk, még hozzá 6, 12, 18 és 24 órakor.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Túlzásba viszed, Ákomvár-Bödörce. Azóta, hogy Hármashatár végállomás lett, itt éjszaka sosem ment vonat.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Nem végállomás, hanem fejállomás. Tovább is vezetnek a sínek, vagy nem?

ÖREGLAK: Mi lehet Hármashatárral? És mi lehet Bulányszentandrásfával? Meg Ókápolnával?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Azok csak megállóhelyek voltak. Úgy látszik, elhagyták magukat. És ez az, amit nem szabad, értitek: elengedni magunkat, beletörődni, belepistulni.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Ne bántsd őket! Ókápolnán akkor is csak búcsúkor állt meg a vonat. Bulányszentandrásfára pedig rádült egy jegenye.

ÖREGLAK: Még jó, hogy nem maga a Szentandrásfa.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Az legalább védett fa lett, be is van kerítve, fel is van táblázva. Ókápolna helyén meg egy kereszt áll. A búcsúsok tették oda.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Pedig a vasutasok is tehették volna.

ÖREGLAK: És mi lehet Bulányszentandrásfán?

LÉGSZESZGYÁR: Talán Hármashatár meg tudná mondani, hiszen az ő szomszédja volt.

ÖREGLAK: Volt? Ugyan már! Miért kell mindent eltemetni Légszeszgyár koma, éppen akkor, amikor, hála az égnek, ismét bebűdösödött nálatok.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Állomástársak, ha lehetséges, mellőzzük az ilyen civil megszólításokat, mint az „állomás koma”!

ÖREGLAK: Mi lenne, ha mostantól az „állomás koma” lenne a szolgálati megszólítás?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Szó sem lehet róla!

FELSŐSZÖMÖRNYE: Nekünk tetszik?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Hogyhogy nektek? Kinek még?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Az öcskösömnek meg nekem, vagyis Alsófelsőszömörnyének.

LÉGSZESZGYÁR: És ez már többség. Nos, akkor Ákomvár-Bödörce állomás koma, hívd fel Hármashatárt, ha már Nemesbulány nem válaszol. Hátha ő...

HÁRMASHATÁR: A folyók mozgó utak, amelyek célhoz visznek, a sínek vonatok nélkül nem visznek sehova, a vonatok pedig állomások nélkül földönfutók...

ÖREGLAK: Halljátok!

FELSŐSZÖMÖRNYE: Hármashatár...

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Magában beszél.

LÉGSZESZGYÁR: Nem egészen, hiszen mi is halljuk.

ÖREGLAK: Hahó, Hármashatár koma! Hogy vagy?

HÁRMASHATÁR: Tessék? Öreglak? Te vagy? Honnan? Olyan messziről? Hogy hallhatlak?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ákomvár-Bödörce állomás koma jelentem: Öreglak, Légszeszgyár és Alsófelsőszömörnye állomás komákkal összeköttetésben vagyok, Bulánypölöske buszmegállóvá fajult, Ókápolna pedig...

FELSŐSZÖMÖRNYE: Ókápolna nyugodják békében. És Bulányszentandrásfa? Nem tudsz róla valamit?

HÁRMASHATÁR: Bizony, ő is. Talán tudjátok is: egy jegenye...

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: A sínen fekszik?

HÁRMASHATÁR: Már elvitték. A forgalmat nem akadályozná.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ez a beszéd! Nálam sincs akadály. Alsófelsőszömörnye, remélem, nincsen kaptár a vágányok között?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Nem, a vízház oldalában vannak.

LÉGSZESZGYÁR: Nekem még az iparvágányom is szabad.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Öreglak?

ÖREGLAK: Nálam is minden rendben.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Biztosan? Úgy értem, nem túl sok a madár? Meghallanád tőlük, mondjuk, a mozdonyfütytyöt?

ÖREGLAK: Akkor ők nyomban elhallgatnának. Győzném őket nyugtatni.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Elég az érzelmeskedésből! Kérdés következik, mindenkinek: mit nevezünk járműfutamodásnak? Egy nap gondolkodási időt kaptok. Végeztem.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Várj még egy kicsit, Ákomvár-Bödörce koma! Hadd meséljen valamit Hármashatár!

HÁRMASHATÁR: Mit meséljek? A legszomorúbb az, hogy háromfelé is visznek sínek, de nagyon nehéz elhinni, hogy maradt valami értelmük. Világvége lettem. Még az a szerencse, hogy a túloldaltól kecskenyáj kolompol. A határőrök nagynehezen kibetűznek: hár-mas-ha-tár. Remete lettem. Örülök, hogy hallottalak benneteket, még akkor is, ha csak képzelődtem. Ákomvár-Bödörce, lehet válaszolni a kérdésre?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Nem! Csak holnap ilyenkor.

HÁRMASHATÁR: És ha akkor nem fogok képzelődni?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Nem képzelődsz. Végeztem.

ÖREGLAK: Ne fejezzük be! Olyan jó együtt.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Be kell fejeznünk, mert más feladatunk is van! Állomás-bejárást kell végeznünk, hogy legyen mit jelentenünk. Végeztem.

ÖREGLAK: Egy szóra még, Ákomvár-Bödörce koma!

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Mit akarsz, Öreglak állomás koma?

ÖREGLAK: A madarakat is lehet jelenteni?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Madarakat? Hogy képzeled? Legfeljebb akkor, ha az állomás területén tartózkodnak, akkor igen. Végeztem.

LÉGSZESZGYÁR: Még talán annyit, kérlek szépen, ha megengeded, hogy ez a vonal, ami, ugyebár, van is meg nincs is, nevezhető lenne a drótnélküli barátságvonalának is, ugyebár?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Semmiképpen sem. Ámbár szigorúan nem hivatalosan nevezhetjük, ha nagyon akarod.

ÖREGLAK: Tekintve, hogy valamennyien nem vagyunk már hivatalosak.

A madárcsicsergés egyre erősödik, majd a nemesbulányi állomás zajai keverednek hozzá. Kisvártatva a madárcsicsergés elúszik és csak a nemesbulányi állomás ismert zajai hallhatók.

ÖREG VASUTAS: Azzal, hogy mozdony, még nem mondtunk sokat, kedves elvtársak, illetve, elnézést, tisztelt delegáció, de ez is valami, mert eléggé sokan főleg a serdületlenek még vonatnak is szokták nevezni. A vonat ugyebár egészen más, mint a mozdony, mert a mozdony nem más, mint a vágányról három perc alatt emberi vagy gépi erővel el nem távolítható vontatójárművek és munkagépek elnevezése.

ÁLLAMTITKÁR: Így tehát az a mozdony nem mozdony, mely két és fél perc alatt eltávolítható.

ÖREG VASUTAS: Semmi szín alatt, igen tisztelt államtitkár elvtárs, vagyis hát úr, akarom mondani, semmi szín alatt. Na már most, többféle mozdonyt ismerünk. Először is a meleg mozdony, ezt a laikus is el tudja képzelni. Aztán a félmeleg mozdony, mely csak saját magát képes elvontatni: és a hideg mozdony vajon mitől hideg, mit gondol a mélyen tisztelt delegáció?

ÁLLAMTITKÁR: Lehet, hogy számárságot mondok, de talán azért, mert még saját magát sem tudja.

ÖREG VASUTAS: Nem is keresgél rossz helyen, igen tisztelt államtitkár úr. A hideg mozdony vonatba sorozott, fűtetlen vagy mérsékelt fűtött és a hajtórúdjai le vannak szerelve. Világos, elvtársak?

ÁLLAMTITKÁR: Elnézést, hogy megint én kotyogok, biztosan azért, mert én vagyok a vasutas, de akkor ez a muzeális 375-ös nem tekinthető hideg mozdonynak.

ÖREG VASUTAS: De nem ám, kedves... De még mennyire, hogy nem!

ÁLLAMTITKÁR: Úgy érti, önmagát is el tudná vinni?

ÖREG VASUTAS: De még mennyire, drága elvtársam, vagyis államtitkár elv..., úr! Hadd éljek egy hasonlattal, ha szabad: amikor csak kedve szottyán rá.

ÁLLAMTITKÁR: De nem szottyán, ugye?

ÖREG VASUTAS: Erről biztosíthatom Önöket, igen tisztelt delegáció. Ha nincs egyéb kérdésük, tisztelettel javasolom, nézzük meg a javítóműhelyt, mert az már tele van modern dolgokkal.

ÁLLAMTITKÁR:

Kérdd idejében fiad! Márpedig
mind mozdonyvezetőnek születik.
Játszásból vizet vesz, kazánt fűt,

zöld jelre vár, és ha a képzelt fütyty
már-már megsiketíti, úgy harsan -
indul, akár elefántján Tarzan.
Dzsungeli zsúfolt kalandok jönnek
elébe a kis mozdonyvezetőnek:
nádist, gyékényest buzogányaival,
fönről csiripolja, jobban, mint vihar.
Kettős nyárfasor: az ő katonái.
Kométás a bakter. VIGYÁZZBAN ÁLLNI! -
Gyermekek voltunk. S gyermek voltam én.
A peronon fogta kezem a néném.
Zeng FIÚK, FÖL A FEJJEL! Mindenik
srác mozdonyvezetőnek születik.
Miképp magam is az akartam lenni.
Minden más sikerült. Az se semmi...

A 375-ÖS: Épp ez az, hogy csak a végére. Még hogy muzeális. Az, hogy mit tudtam, az persze nem érdekli őket. Hogy hol jártam, hogy mit értem el, hogy mit éltem át. És természetesen az sem, hogy még mikre lennék képes. Az aláírásokról nem beszélt, arról a kétezer-háromszáznolcvanöttről, hogy ne hagyjam abba, hogy a Bulányvölgy ne maradjon vasút nélkül. Arról sem, hogy a madarakat utánoztam... Persze, elsősorban Öreglak kedvéért. Ákomvár-Bödörce eszembe sem jutott volna. És azt sem mondta el az elvtársaknak, vagyis az uraknak, hogy Ókápolna előtt azt zakatoltam, hogy „Angyaloknak királynője tiszta Szűz, kérjed a te Szent Fiadat érettünk! Ékes virágszál, hozzád esdeklünk...” A búcsúsok kedvéért. Azt persze nem kérdezte meg tőlük, s hogy lehet-e egy mozdony önmagában vonat. Azért nem kérdezte, mert hátha valaki azt mondta volna: miért ne? És akkor neki el kellett volna ismerni, hogy igen, uram, a jelzőeszközökkel felszerelt egyedülálló mozdony is vonat. Annak pedig az a dolga, hogy robogjon. Nekem meg állítólag az a dolgom, hogy itt silbakoljak. Hogy tanuljanak belőlem... De mit, kérdem én. Azt, hogy abba kell hagyni? Hogy le kell állni? Hogy bele kell törődni? Hogy bele kell keseredni?

Hangosanbeszélő: szolgálati közlemény: az 1024-es húzzon előre!

A 375-ÖS: Én? Máris!

Hangosanbeszélő: Nem te, hanem az 1024-es! Te maradj nyugton. Az 1024-es húzzon előre!

* * *

Telefoncsöngés.

ÖREGLAK: Öreglak állomás jelentem, hogy alpályamesterem, csicsörke télre itt marad. Fészket rakott a tujában. Bejáratí ajtóm rohamosan korhad, a rendelkező állomással az értekezés lehetetlen, vonat vagy ellenvonat nem várható.

LÉGSZESZGYÁR: Légszeszgyár köszöni, vette. Én meg azt jelentem, hogy a legcsekélyebb bűdösségre sincsen kilátásom, ezzel szemben az iparvágányomon egy kecske fekszik, az ürszelvényen további kecskék.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Alsófelsőszömörnye állomás jelentem, hogy semmi változás. A méz cukortartalma valamivel a sokévi átlag felett. A kaptárakat sem medve, sem mozdony nem közelítette meg.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCÉ: Itt Ákomvár-Bödörce. A legcsekélyebb változást sem jelenthetem a múltkori, az ugyancsak legcsekélyebb változást sem jelző jelentésemhez képest.

HÁRMASHATÁR: Hármashatár. Az 1722-es vonat 12 éve, 3 hónapja és 5 napja hagyott el. Ez, persze, nem hivatalosan, nagyon elszomorít. Még jobban elszomorít, hogy a múlt hónapban esőházat rendeztek be falaik között az erre vetődő turistáknak.

LÉGSZESZGYÁR: Én örülnék neki.

HÁRMASHATÁR: Először én is örültem, amikor itt álldogáltak és nézegették a síneket, de amikor várni kezdték a vonatot, majd megszakadt a szívem. Be is mondtam a hangosanbeszélőmből, hogy a vonat már 12 éve késik, de nem hallották, mert a hangosanbeszélőmből már 12 éve kiserelték a drótot.

Hangszórón bementem,
vonatunknak késése van,
úgy 12 esztendőnyi.
Pontosabban is fogalmazhattam volna,
de a hirtelen beállott csönd
végeképp elnyomta hangtalan hangomat.
„Most mondd meg! Mondd --” így a lány.
Válasz volt-e a fiú némasága, ki tudja?
Miközben esőcseppek kopogtak a sípkám zsindelyein,
akárha dobpergés --
Miközben esőcseppek csurogtam homlokomon végig,
akárha hideg verejték --
Miközben bezúzott szemem fölemeltem a vigasztalan égre,
ahogy csak a vak harmonikás nézhetett bátran a Napba.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Állomás komák! Kérdés következik: miféle állatokat szállító kocsik vannak kizárva a szalasztásból?

ÖREGLAK: A tevé, láma, pénzmatulok...

LÉGSZESZGYÁR: Ne viccelődj, kérlek szépen!

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ez idáig szerintem még nem vics. Az a kérdés, hogy miféle tevék, lámák és pénzmatulok?

ÖREGLAK: Természetesen verseny- és tenyész-tevék, -lámák és -pénzmatulok.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Úgy van, kitűnő!

ÖREGLAK: Akkor azt mondd meg, nagyokos, hogy óvatosan szalasztatható-e a cethal?

LÉGSZESZGYÁR: Tényleg ne viccelődj, kérlek szépen!

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Miért? Ezek a kérdések csak pallérozzák agyunkat. Hiszen, mint tudjuk, a különleges berendezésű halszállító kocsi óvatosan szalasztatható.

ÖREGLAK: Rendben, de a cethal nem hal, hanem emlős.

Emlős a cet.
Mikor kivezett
hajójával Noé,
nem kellett fölvennie.
Párban tevék,
lámák,
pénzmatulok
szorongták a fedélzetet.
s a nyílt vízben várva várták,

hogy fölcsobbanva,
majd fújtatva a cetek
körül örüljék a bárkát.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ez esetben az a kérdés, hogy verseny- vagy tenyészcethaláról van-e szó, vagy pediglen közönségesekről. És a választ már, remélem, tudjátok. Nézzük csak! Mire való az ólomzár?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Ez már volt.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: És a raktanusítvány?

HÁRMASHATÁR: Az is.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Nagyvadküldemények felvétele?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Nagyvadküldemények felvétele esetén meg kell győződni a vesepecsenye meglétéről, és azt rá kell vezetni az expresszáruvevényre, például: „lőtt szarvas vesepecsenyével”.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Egészen kitűnő!

FELSŐSZÖMÖRNYE: A vesepecsenye tényleg kitűnő, de ez az egész, bocsáss meg, Ákomvár-Bödörce, nem más, mint állomáskínzás.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ne haragudjatok, én igazán csak jót akartam! És a szolgálathoz a továbbképzés is hozzátartozik. Pedig még a járműmegfutamodást is meg akartam kérdezni.

HÁRMASHATÁR: Ne haragudj, Ákomvár-Bödörce koma, de ezt minden alkalommal megkérdezed.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Tudom. Azért teszem, mert ez vérre megy, Hármashatár állomás koma. És ezt ti is jól tudjátok.

HÁRMASHATÁR: És mi minden alkalommal azt válaszoljuk, hogy a járműmegfutamodás minden rendelkezésre álló erővel és eszközzel megakadályozandó esemény.

LÉGSZESZGYÁR: De kérdem én, kellő tisztelettel, miféle erőink és eszközeink maradtak nekünk, nyugdíjas állomásoknak?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Éppen ezt kell számbavennetek, nem?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Nekem eszembe jutott valami, Ákomvár-Bödörce koma! Ha, mondjuk, egy megfutamodó tevét, lámát vagy pénzmatulkot...

ÖREGLAK: Elnézést, hogy belédfojtom a szakszöveget, Alsófelsőszömörnye koma, ugyanis az a helyzet, hogy izgatottan jelentenék valamit.

LÉGSZESZGYÁR: Na végre! Jelentsd már, kérlek szépen!

FELSŐSZÖMÖRNYE: Erre vártunk, és most végre...

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Halljuk a jelentést!

ÖREGLAK: Úgy érzem, járműmegfutamodás esete forog fenn. Igen, igen, határozottan így fest. És ráadásul éppen, amiről beszéltünk. Nem érdekes?

LÉGSZESZGYÁR: Hát őszintén irigyellek, Öreglak koma.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Akkor rajta! Minden erővel és eszközzel!

ÖREGLAK: Várj egy kicsit! Mi lenne akkor, ha én, mondjuk, valóban minden erővel és eszközzel megpróbálnám megállítani?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Hogyhogy mi történne?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Nagyon szépen kérlek, állítsd meg!

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Nem kell könyörögnöd, megvannak az előírások, igaz, Öreglak?

ÖREGLAK: Ha én most megállítanám, akkor ti, állomás komák, kimaradnátok belőle.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Miből?

LÉGSZESZGYÁR: Aha, kezdem már érteni! Ha Öreglak koma mégsem tudná megállítani, akkor mi következnenk, vagyis én. Hadd jöjjön! Majd én elbánok vele! A szabályzat szerint.

ÖREGLAK: Erre is gondoltam, de másra is.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Mire, könyörgöm?

ÖREGLAK: Arra, hogy ne állítsuk meg, hadd menjen, ha akar.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Micsoda? Ez lehetetlen. Ez árulás. Ilyet még gondolni is... Meg kell akadályozni, érted?

HÁRMASHATÁR: Egy kicsit önző vagy Ákomvár-Bödörce koma, nem gondolod?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Én csak a kötelességre gondolok.

LÉGSZESZGYÁR: Megállítom én, nyugodt lehetsz, de ha mégsem, akkor...

FELSŐSZÖMÖRNYE: Akkor? Könyörgöm, mi lesz akkor?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Akkor majd szépen megállítod te, Alsófelsőszömörnye koma.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Én nem, de az öcskösöm, az igen. Az megállította volna, az én furfangos öcskösöm, Isten nyugosztalja, de én? Én?

LÉGSZESZGYÁR: Ne félj! Majd én elbánok vele valahogyan. Majd nagyravaszan átcsalom az iparvágányomra.

ÖREGLAK: És akkor majd szépen beleszalad a Légszeszgyárba, vagyis hát a sajtüzembe.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ha nincs jobb ötleted, Légszeszgyár koma, akkor inkább engedd tovább, mert az katasztrófa lenne, méghozzá vasúti, ami a lehető legrosszabb. Akkor inkább ereszd tovább Alsófelsőszömörnyére.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Csakhogy én félek a mozdonyoktól.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Micsoda? Ez képtelenség. Egy állomás nem félhet a mozdonyoktól. Pláne egy bulányvölgyi állomás. Nem! Ez példátlan!

ÖREGLAK: Előfordulhat. Én a denevérektől félek.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ez magánügy. A járműmegfutamodás viszont szolgálati, méghozzá akkora, hogy..., hogy...

LÉGSZESZGYÁR: Világszenzáció, ha szabad egyetértenem.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: És mióta félsz, Felsőszömörce állomás koma a mozdonyoktól, ha szabad érdeklődnöm? És ezt most a leghivatalosabban kérdezem.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Amióta az eszemet tudom. Félek tőlük, de azért szeretem és tisztelem őket! És félek is, bizony, mindig is féltem.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: És a méhektől nem?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Azoktól nem. És a denevérektől sem.

ÖREGLAK: Akkor te egy valóságos hős vagy!

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Hős? Megáll az állomás esze! Hős, aki állomás létére fél a mozdonyoktól? És ezt mi még nem is sejtettük!

HÁRMASHATÁR: Hős bizony. Először is, mert sosem mutatta, másodszor is, mert most be merte vallani, harmadszor is, mert a denevérektől sem fél.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Teljesen összezavarsz! Hogy kerül ide a denevér? Légszeszgyár koma, ugye te ne félsz a mozdonyoktól?

LÉGSZESZGYÁR: Nézd, kérlekszépen, először is nem. Másodszor is, kérlekszépen, még nem is gondoltam erre. Foglalkoztam velük, ahogy kellett, a szabályzat szerint. Persze, ha jól belegondolok...

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Nem!! Ne gondolj bele, állítsd meg!

LÉGSZESZGYÁR: Jelentem, kérlekszépen, akkor is megállítanám minden erővel és eszközzel, ha félnék tőle, csak még nem tudom, hogyan.

HÁRMASHATÁR: És ha mégsem állítanánk meg? És ha kedve szottyanna itt a Bulányvölgyben fel-le... Értitek, mire gondolok?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Megint összezavarsz! Tisztázzuk a tényállást! Öreglak koma, jelentsd, mi a helyzet ezzel az egész üggyel!

ÖREGLAK: Jelentem, én találtam ki az egészet.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Hála Istennek!

LÉGSZESZGYÁR: Becsaptál minket, vagy csak szeretted volna...?

ÖREGLAK: Bocsássatok meg, élénk a fantáziám.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: De hát jelentetted, nem?

ÖREGLAK: Azt reméltem, hogy érdekelnek benneteket is a madaraim, de ezzel hiába próbálkoztam. Mit tehettem mást, élénken elképzeltem, hogy egy mozdony megfutamodik.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: De hogy lehet ilyet elképzelni, az Isten szerelmére? Akkor már inkább jelentsd a madaraid.

ÖREGLAK: Bölcsen szólottál, Ákomvár-Bödörce koma! Figyeljétek csak őket! Halljátok?

* * *

Az élénk madárcsicsergésre ráúszik a nemesbulányi vasútállomás zsivaja. Hangosanbeszélő: Vonat érkezett Budapest Déli pályaudvarról, a vonat Szombathely felé személyvonatként közlekedik tovább. Igyekezzünk a fel- és leszállással.

KISFIÚ: Miért csak személyvonatként megy tovább? Valami rosszat tett?

APA: Hogy rosszat tett volna?

Mikor is?

Rég.

KIHAJOLNI VESZÉLYES!

Hányszor betűztem unalmamban!

Teljen az idő,

fogyjon az út!

Magyarul.

Németül és

franciául.

Tán oroszul is?
ti-tá-titi-tátá!
Kihajolni veszélyes.
Persze, hogy kihajoltam.
Mártóztam szellőbe, fénybe.
Aztán akácok szaladtak felém,
poros, bársonyos leveleikkel,
zsenge tüskéikkel
éppen csak meglegyintettek,
de úgy éreztem, sosem kaptam
még az apám kezétől sem oly roppant pofont,
még kamaszkoromban a lányok sem
karmolázták oly csúfra össze arcom!

KISFIÚ: A személyek lehet, de egy személyvonat nem hiszem, hogy valami rosszat tehet.

APA: Persze, hogy nem! Emlékszel, elmagyarázta a kalauz bácsi, hogy ezután a gyorsvonatok másfele fognak járni, aztán majd a személyvonatok is. Ez az állomás is nyugdíjba megy, mint a bulányvölgyiek.

KISFIÚ: És akkor mi lesz a 375-össel? Ki fogja nézegetni?

APA: Hát azt nem tudom. Eerre járó turisták... Vagy talán csak maga az öreg nemesbulányi vasútállomás. Az is lehet, hogy elviszik valami előkelőbb helyre, bár ott már mindenütt van muzeális mozdony.

KISFIÚ: Akkor most el kellene búcsúzni tőle.

APA: Talán még jövőre itt találjuk.

KISFIÚ: Talán vagy biztos?

APA: Valami könnyebbet kérdezz.

KISFIÚ: Apu, nézd csak! Olyan furcsa. Mintha el akarna indulni?

APA: A 375-ös?

KISFIÚ: Igen. Erőlködik.

APA: Mit csinál?

KISFIÚ: Hát el akar indulni.

APA: Ugye, nem akarod megvárni, amíg elindul.

KISFIÚ: Nem, mert el tudom képzelni. Mehetünk is.

ÖREG VASUTAS: Mindenki itt van pajtások? Vagyis cserkészek...

KISCSEKÉSZ: Tessék mondani, ez csak áll itt, vagy megy is?

ÖREG VASUTAS: Hadd kezdjem az elején. A gőzerejű vontatás Newton Izsák ötlete volt, pajtások, vagyis cserkészek, 1680-ban, amikor egy kocsira szerelt gömb alakú kazánban gőzt fejlesztett és a menetiránnyal ellentétes szabadon bocsátott gőz erejével akarta a járművet mozgatni. Magának a gőzgépnek a feltalálását James Wattnak tulajdonítják, pajtások, szóval értitek, de Iván Ivanovics Polzunov már húsz évvel megelőzve az angol kartársat, 1765-ben üzembe helyezte gőzgépét. 1813-ban Stephenson György, angolul Georges Stephenson elindítja Mylord nevű mozdonyát 6,4 kilométeres sebességgel egy 3 százalékos emelkedőn. 1833-ban, cserkészek, Cserpanov Miron Jefremovics elvtárs, vagyis...

NAGYCSERKÉSZ: Bocsásson meg kérem, de tíz perc múlva már a következő akadálynál kell lennünk, a Szent Rókus kápolnánál.

VASUTAS: Hát akkor valóban sietniük kell...

NAGYCSERKÉSZ: Köszönéshez!

MIND: Köszönjük szépen!

VASUTAS: Szívesen. És hogy el ne felejtsem, ez egy 375-ös.

A 375-ÖS: Hát ennyi maradt belőlem, pajtások, vagyis cserkészek. Pedig egyike vagyok a legjobban sikerült másodrangú mozdonyoknak 1907 óta! Túlhevítés ikergépezetem van, pajtások. Szénfogyasztásom kedvezőbb, mint a kompaund mozdonyoké, pajtások. Maximális sebességem 60 kilométer óránként, vonóerőm 6500 kilogramm, tengelynyomásom 10250 tonna...

Ókápolnán, búcsúk között
volt egyszer egy költő
aki forgalomból rég kivont
pénzdarabot

rakott

a sínre.

Átrobogtam az aprócska fémkorongon,
s mintha csak tészta gyúratnék,
nyúlt szét

és élesre vékonyodott az érme.

Az elkövetkező Mária-napon
a költő nyakláncán láttam viszont
az általam is formálódott vashatost.
Amúgy 350 fok Celziusz forró szárazgőz
keringélt bennem, míg füst-sörényemet
elfésülte a legkisebb szellő.

Hangosanbeszélő: Szolgálati közlemény. Az 1012-es húzzon előre, a 375-ös pedig ne füstölögjön!

Igenis füstölgök! Ugyanis nem vagyok hideg mozdony. Még gőzölgök is, ha akarok. Még szikrát is szórok, ha akarok. Még füttyentek is, ha akarok. Még egyszer el is indulok, ha akarok.

* * *

Madárcsicsergés.

ÖREGLAK: Hát sosem tanultok meg rendesen jelenteni? Mi lesz, ha egy szép napon megjelenik egy mozdony? Miért ne? Nem hallottatok még a kóborvonatokról? Nem viccelek! De a járműmegfutamodásról már hallottatok, igaz? A kóborvonat, madárkaim, valami hasonló. Egy szép napon megjelenik a kóborvonat, akkor aztán...

Telefoncsöngés.

Ilyenkor... Te vagy az Légszeszgyár koma?

NEMESBULÁNY: Itt Nemesbulány! Ott kicsoda?

ÖREGLAK: Nemesbulány? Nem hiszek a fülemnek! 12 éve utoljára. Téged is nyugdíjaztak?

NEMESBULÁNY: Én még szolgálatban vagyok.

ÖREGLAK: Akkor meg? Mit akarsz?

NEMESBULÁNY: Légy erős, vonatot jelenteni.

ÖREGLAK: Halljátok, madárcák! Nemesbulány vonatot jelent! Talán kóborvonatot?

NEMESBULÁNY: Hát éppen annak is lehetne nevezni, de ez lázadás. Minden erővel és eszközzel megállítani!

ÖREGLAK: Micsodát?

NEMESBULÁNY: A 375-öst! Meg-ál-lí-ta-ni!!

ÖREGLAK: A mienket? A muzeálist? Amit csak nézegetnek?

NEMESBULÁNY: Azt. Kérem a jelentést nyugtázni.

ÖREGLAK: Hühühű, madárcák, mi lesz itt!

NEMESBULÁNY: Nem érted? Járműmegfutamodás!

ÖREGLAK: Légszeszgyár, hallod? Jön a 375-ös koma!

LÉGSZESZGYÁR: Értettem. Jelentem, oda vagyok a gyönyörűségtől. Jelentem, irigykedem.

NEMESBULÁNY: Hát nem értitek? Minden erővel és eszközzel!

LÉGSZESZGYÁR: Alsófelsőszömörnye, hallod?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Hallom! Méhecskék, mindenki kaptárba! A 375-ös rendkívüli módon áthalad.

NEMESBULÁNY: Meg kell állítani! nem értitek?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Majd Ákomvár-Bödörce koma megállítja, én nem. Hadd jöjjön.

NEMESBULÁNY: Aki megállítja, kitüntetést kap!

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Mi történt? Nemesbulányt hallom. Ki utánozza ilyen remekül?

LÉGSZESZGYÁR: Tényleg ő az.

NEMESBULÁNY: Én vagyok, a rendelkező állomás.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Tényleg te vagy? Tudod te, hogy hányszor hívtunk?

NEMESBULÁNY: Erre most nincs idő. Emléktáblát kap, aki megállítja.

ÖREGLAK: És sosem felejtí el, aki átengedi.

NEMESBULÁNY: Micsoda? Elfelejtettétek a szabályzatot? Minden erővel és eszközzel...

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Várj! Hátha csak rendkívüli áthaladásról van szó.

NEMESBULÁNY:

Állítsátok meg, jó komák!
Halló, Hármashatár!
Hol, ó, a rét
a másik országba tér,
csak nem ugrik a mozdony át
az ütközőbakon!
Vagy mittudomén
kérd el az útlevelét!
Halló, Ákomvár-Bödörce koma,
fűzgallyakból drótozott rózseköteget

szoktunk tenni elejbe!
No, jó lesz rózsaköteged is!
Halló, halló, jó komák,
a realitás talaján maradjatok!
Naná, hogy nem küldheted,
Alsófelsőszömörnye koma, méhcsapatod ellene!
Naná, hogy nem hőköl vissza,
Légszeszgyár koma, sajtod plantaszagától!
Öreglak! Öreglak komám, a vasút
történetébe írod be neved,
ha a siklató sarut...
Miii?! Hogy raktáron csupán
Ferenc testvér félpár lábbelije,
mit elhagyott,
hijnye! ne hagyj már
megbolondulni, koma!
Ez a kávédaráló az sem mondta: fapapucs.
Csak huss.
Csak hűlt nyoma.
Nincsen utánakapcsolt szál kocsi, érted?!
Bár morogna csak egyen fékező, tudod,
a nincs-fülke miatt:
„Micsoda vonaton utazom,
micsoda vonaton?!
Teteje csillagos ég.
Oldala a Balaton!”
Bár füttyörészne, bár dudorászna
Ott fönn az acélbakon
masiniszta,
de nincs, de nincs, senki sincs,
ki a gőzöst igazítsa.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Nem hinném, hogy bármit is...

NEMESBULÁNY: Annál maradhat a 375-ös, aki megállítja!

LÉGSZESZGYÁR: No, ez már valamivel jobban hangzik.

HÁRMASHATÁR: A folyók mozgó utak, melyek célhoz visznek. A sínek vonat nélkül nem visznek sehova. A vonatok állomások nélkül földönfutók.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Hármashatár koma megint magában beszél.

ÖREGLAK: Gondolkodik. Mi is gondolkodjunk egy kicsit. A mozdonyok állomások nélkül földönfutók. Jön! Madárkák, figyelem.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Csak okosan, Öreglak koma! Végeztem. Állomás komák, most ti se zavarjátok Öreglak komát.

NEMESBULÁNY: Mindnyájan meghibbantatok?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Te se zavarj minket, Nemesbulány koma. Ez már a mi dolgunk. Felvettük a szolgálatot.

* * *

ÖREGLAK: Ilyet még nem láttatok, madárcák! Legyetek hozzá kedvesek! Hátha kedve szottyan nálunk maradni. Gyere komám, gyere! Szabad az átmenő fővágány. Megilleti az ilyen vendéget. Isten hozott!

A 375-ÖS: Adjisten, Öreglak komám! Megvagy még? Mi lett belőled, madáretető?

ÖREGLAK: Ezek, tudod, a barátaim. Megpróbáltam belőlük vasutast faragni, de hát... Egy kicsit csendesebben, hé! Nem halljátok?

A 375-ÖS: Várj csak, koma!

Vonatfütyty. Nagy csend.

ÖREGLAK: Hát el kell ismerni, szebben fütyülsz, mint ezek a fityfirtyek. Ha itt maradnál, megtaníthatnád őket rendesen fütyülni, ahogy azt vasutasmadaraknak illik.

A 375-ÖS: Én már inkább tőlük tanulnék meg madáruul, Öreglak koma.

ÖREGLAK: Nosza! Semmi akadály, 375-ös koma. Először pipiskéül, aztán füzikéül, majd cinegéül, utána süvöltőül, aztán...

A 375-ÖS: Ne haragudj, Öreglak koma, mennem kell.

ÖREGLAK: Menned? Miért?

A 375-ÖS: Mert vonat vagyok. No, ne keskenyedj el! Add meg szépen az engedélyt. Szeretnék szabályosan áthaladni, mint régen.

ÖREGLAK: De hát te nem is vagy vonat, hanem csak egy öreg gőzmozdony, én meg egy öreg állomás. Itt pöföghetnél fel és alá...

A 375-ÖS: Ugyan, komám, te is jó tudod, hogy a jelzőeszközökkel felszerelt egyedül közlekedő mozdony is vonat. Vagy már elfelejtetted?

Csend. Madárcsicsergés.

ÖREGLAK: Légszeszgyár, hallasz? Mehet a 375-ös koma óra 27 perckor?

LÉGSZESZGYÁR: Hogyne jöhetne, Öreglak koma.

ÖREGLAK: Akkor végeztem. Mehetsz. Isten áldjon!

A 375-ÖS: Téged is.

ÖREGLAK: És hová mész?

A 375-ÖS: Angliába.

ÖREGLAK: Jól teszed. Madárcák, ne ijedjete meg, fütyyenteni fog. Fütyyentenél egyet angolul?

A 375-ÖS: Szívesen, de nem fogják érteni.

ÖREGLAK: Igazad van, csináld ahogy szoktad.

Vonatfütyty.

Igen, így szoktad. Értettétek, madárcák? Igazán utánozhatnátok.

Madárcsicsergés.

Hát ez még, madárcák, nem egészen az. De azért szép. Halló, Légszeszgyár? Elment. Angliába akar menni.

* * *

Erősödő mozdonypöfögés.

LÉGSZESZGYÁR: Hát megjöttél, kérlekszépen?

A 375-ÖS: Hát meg, öreg cimbora.

LÉGSZESZGYÁR: Akkor mesélj!

A 375-ÖS: Várj csak, itt valami nem stimmel.

LÉGSZESZGYÁR: Tudom. A bűdösség. Sajnálom. Most már kérlekszépen csak akkor van bűdös, ha nem sikerül valamelyik kísérlet a sajtüzemben. És általában sikerül.

A 375-ÖS: Hallottam. Ne búsulj!

LÉGSZESZGYÁR: Neked viszont kérlekszépen igazi mozdonyszagod van.

A 375-ÖS: Vannak itt éppen más szagok is. Bodzaillat, pocsolyszag, és még valami. De micsoda éktelen bűd..., micsoda penetráns szag! Várj csak, mindjárt megmondom.

LÉGSZESZGYÁR: Nem akarsz, kérlekszépen, az iparvágányomon megpihenni?

A 375-ÖS: Hát persze: kecskeszag! Miért zavarnám meg őket?

LÉGSZESZGYÁR: Nem mentek onnan, bűdös jószágok! Vendégem van. Egy igazi mozdony!

A 375-ÖS: Ne fáradj, indulnom kell tovább.

LÉGSZESZGYÁR: Igaz, hogy Angliába készülsz?

A 375-ÖS: Oda szeretnék...

LÉGSZESZGYÁR: De miért? Miért?

A 375-ÖS: Mert Anglia a mozdonyok őshazája.

LÉGSZESZGYÁR: És hol van az állomások őshazája?

A 375-ÖS: Az állomások otthon vannak ott, ahol vannak.

LÉGSZESZGYÁR: Ez igaz, kérlekszépen. És... ott maradsz?

A 375-ÖS: Én a jövősménésre esküdtem fel.

Hát megyek.

Távoli póznák, mezsgyék, megyek már!

Zöldre váltó szemaforok, futballpályákra bekacsintók, megyek!

Hajdanvolt fűtőházakból elillant gőzök sivalkodása, várj meg!

Nyirkos vasutaskabátnál is súlyosabban,

Ködök köpenye, ugye rám terülsz majd?

Jegytáska födelén megvagy-e, dér?

Síp és lyukasztó hűvöse, engedj a kéz melegének.

Kövér Brown páter, kell a derűd! Érte megyek!

Karcsú tornyok, ugyanúgy figyelek fényjelekre!

Mondják, ottan vörös ír sör folyik utasellátni!

Csatornán vashidak, megyek,

órjásibb köviaduktok ívei, megyek már!

Valahányszor álmodtam felőletek,

toldozott tűzszekrény-bensőmben fölizzottak a szögecsék.

Hát megyek! Hozzátok megyek,

PÖFÖGŐ BILLY, ki bányamozdony valál,

RAKÉTA vasparipa, kin nem fogott a feledés, halál.
a TE, ÉRJ UTOL, HA TUDSZ! - szintén szépapánk, vén koma,
megyek, vártok-e rám amott messze?! Vártok oda?
Mert messze vagyok. Messze.
Mint az a rozsdás lavór
a szomszédos üres telken,
oly messze!
Akár az a kék szalag,
mely főfolyó:
Temze.

LÉGSZESZGYÁR: Akkor a viszontlátásra!

Fütytyentés.

Halló Alsófelsőszömörnye! Jelentem: elment.

* * *

Méhzümmögés. Erősödő mozdonypöfögés.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Gyerünk a kaptárba, mert megfüstölödtök! Onnan is lehet látni.
Végre itt vagy, öreg barátom.

A 375-ÖS: Nálad is milyen kellemes. Nem is gondoltam volna. Bevallhatom, jól esik egy kicsit megállni. Amikor elindultam, nem is gondoltam. Pedig Anglia még messze van.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Útleveled is van?

A 375-ÖS: Nekem csak úticélm van. És mehetnék.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Nekem meg méheim.

A 375-ÖS: Hallom őket.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Téged nem zavarnának.

A 375-ÖS: Annál inkább én őket. Képzeld el, csupa fekete méh, fekete méz...

FELSŐSZÖMÖRNYE: És hogyan beszélsz majd velük. Az angol mozdonyokkal?

A 375-ÖS: Így!

Fütytyentés.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Azt hiszem, meg fogjátok egymást érteni.

A 375-ÖS: Mit üzensz az öcskösödnek?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Én már ő is vagyok, vagyis Alsófelsőszömörnye.

A 375-ÖS: Értem. Isten áldjon benneteket!

Fütytyentés.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Ákomvár-Bödörce? Jelentem, szerencsésen elment.

* * *

Erősödő mozdonypöfékelés.

A 375-ÖS: Hahó, Ákomvár-Bödörce koma! Hogy vagy? Bújócskázol?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Jelentem, a helyemen vagyok. Csupán egy kissé benőttek a fák.

A 375-ÖS: Valóságos erdei manó lettél!

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Jelentem, ma is az vagyok, aki régen, továbbá jelentem, hogy szolgálatban fogadlak, és kérek, hogy csináljunk mindent szabályosan.

A 375-ÖS: Nem bánom, Ákomvár-Bödörce koma, de akkor már fél perc múlva indulnom kellene.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Módomban áll, hogy feltartóztassalak.

A 375-ÖS: „Minden erővel és eszközzel”, igaz? De én egy megátalkodott vén kóborvonat vagyok. Ezt akár be is írhatod a panaszkönyvbe.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Nem 375-ös, te legfeljebb egy rendkívüli vonat vagy, esetleg egy különleges próbavonat.

A 375-ÖS: Köszönöm, ez jól esett.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Itt Bulányvölgyben te lehetnél a különleges, a rendkívüli, de odaát csak kóborvonat. Miért akarsz te elmenni innen?

A 375-ÖS: Világot látni, elmenni Angliába, ahol a mozdonyoknak neve van. Ott költőkről, tudósokról, híres emberekről nevezik el őket. Itt meg csak számunk van, meg típusunk, meg lóerőnk, már amennyi maradt. Ott meg minden mozdonyra rá van írva a neve.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Rád meg az van írva, hogy IPARI MŰEMLÉK. Persze, ki tudja, mit jelent ez angolul. Majd talán azt hiszik, ez a neved.

A 375-ÖS: Nem komám, az én nevem Máthé János.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Szép név. Kicsit irigyellek.

A 375-ÖS: Éppen te, Ákomvár-Bödörce, akinek két neve is van. Sajnos, mennem kell, komám.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Várj még egy pillanatra! Arra kérek, állj meg egy kicsit Ókápólnán és Bulányszentandrásfán is, mint régen. És még valamit! A 375-ös típusú, Máthé János nevű rendkívüli különvonat óra 49 perckor kijár az első vágányról. Végeztem.

Fütytyentés.

A 375-ÖS: Isten áldjon, Ákomvár-Bödörce.

* * *

Erősödő pöfögés.

HÁRMASHATÁR: Bizony, a folyók mozgó utak, amelyek célhoz visznek. A sínek pedig vonat nélkül...

Fütytyentés.

A 375-ÖS: Hármashatár koma, megvagy még?

HÁRMASHATÁR: Látod, esőház lettem, de ez nem szégyen. Látom sietsz. Nem tartalak fel. Ezek a sínek nem érnek itt véget, ezt bizonygattam eddig mindenkinek, és most te majd igazolod. Búcsúzz el tőlünk. Ha most erősen ránk gondolsz, mindannyiunkra, ők is hallják majd.

Fütytyentés.

A 375-ÖS: Hallotok?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Jelentem, hallak.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Hallak én is.

LÉGSZESZGYÁR: Jól hallak, kérlek szépen.

ÖREGLAK: Te is hallasz engem, mozdony koma?

A 375-ÖS: Akkor ide figyeljete! Eljöhetnétek velem. Visszamegyek értetek, és szépen sorban beálltok mögém. Van annyi erőm, elhúzlak benneteket.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Hogyan gondolod?

A 375-ÖS: Ti lesztek a szerelvény. Világot láttok.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: De mi állomások vagyunk.

FELSŐSZÖMÖRNYE: És a méhek...

ÖREGLAK: A madárkák...

LÉGSZESZGYÁR: És ha erre jönne egy másik mozdony, vagy akár egy rendes vonat?

ÖREGLAK: Mégha csak álmunkban jönnének, akkor is. A szolgálat, akkor is szolgálat.

HÁRMASHATÁR: És a vonatok állomások nélkül földönfutók.

A 375-ÖS: Igazatok van. Pedig jó lett volna veletek.

HÁRMASHATÁR: Menned kell.

A 375-ÖS: Hát akkor...

HÁRMASHATÁR: Akkor most te következel.

Fütytyentés. Erősödő, majd halkuló pöfögés.

Hallottátok? vagy jelentsem?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Látod még?

HÁRMASHATÁR: Átmegy a hídon.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Miféle hídon?

HÁRMASHATÁR: Amelyik átszeli a folyót.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Miféle folyót?

FELSŐSZÖMÖRNYE: Még most is látod?

HÁRMASHATÁR: Már nem. Csak tudom.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Akkor ennek most vége.

LÉGSZESZGYÁR: Ennek igen, de a következő még el sem kezdődött.

ÖREGLAK: Látnátok csak a madárkámat. Teljesen meg vannak illetődve. Akárcsak magam is.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Márpedig érzélgősködékre nincs idő. El kell készítenünk a továbbszolgálati szabályzatot.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Hogy kikérdezhed?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Hogy legyen miszerint. Első pont: állomásbejárás és jelentés minden nap 6, 12, 18 és 24 órakor.

LÉGSZESZGYÁR: Második pont: rendkívüli vonatok továbbhaladását minden erővel és eszközzel biztosítani.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Harmadik pont: nagyvadküldemények esetén meg kell győződni a vesepecsenye meglétéről illetve hiányáról és azt rá kell vezetni az expresszáruvevényre.

ÖREGLAK: Negyedik pont: a mozdonyok jól olvasható betűkkel írják ki magukra a nevüket, hogy megfelelőképpen szólíthassuk őket.

Csend. Madárcsicsergés.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Ötödik pont. Hármashatár állomás koma, te következel.

HÁRMASHATÁR: A folyók mozgó utak, melyek célhoz visznek. A sínek vonat nélkül nem visznek sehová, a vonatok állomások nélkül földönfutók.

* * *

Madárcsicsergés.

KISFIÚ:

vonattal voltatok
anyával a tengernél is
akkor egy kagylót
egy gyönyörű kagylót
kaptam apa tőled
tenger zúg benne ha fülemhez tartom
tényleg mintha egész
tenger zúgott volna fülemben
aztán azt is mondtad
hogy butaság
csak saját vérem
surrogását hallom
látod lehajolok most
ide a sínekhez
odatapasztom fülemet
egészen oda a sínre
tudom nem közelít
se vonat
se magányos mozdony
de azért hallom
hallva hallom
a messzi szerelvények
idáig finomult dobogását
még a határokon
túliakét is
vagy csak a saját
a saját szívem
zakatol itt
mondd apa
így felerősödve

APA: Na, nem szólsz semmit?

KISFIÚ: Éppen ilyennek képzeltem el.

APA: Milyennek?

KISFIÚ: Madárbarátnak, és mégis igazi állomásnak, mosolygósnak...

APA: Mosolygósna?

KISFIÚ: Hát nem látod?

APA: Inkább fáradtnak. De azért boldognak.

KISFIÚ: Tényleg mindegyiket végiglátogatjuk?

APA: Nem megígértem? Indulhatunk?

KISFIÚ: Hogyan köszönjük el tőle?

APA: Talán úgy, hogy: maradj meg hűségben!

KISFIÚ: Öreglak, hallasz? Maradj meg hűségben!

Telefoncsöngés.

LÉGSZESZGYÁR: Mi történt?

ÖREGLAK: Jelentettem valamit.

LÉGSZESZGYÁR: Nekem?

ÖREGLAK: Nekik.

LÉGSZESZGYÁR: Kiknek?

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Kiknek? Jelents világosan!

ÖREGLAK: Az inkább legyen nektek meglepetés.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Várj csak, nem járműmegfutamodás?

ÖREGLAK: Nem. Esküszöm, nem. Látogatás.

LÉGSZESZGYÁR: Az igazgatóságtól? Kecskék, takarodjatok onnan!

ÖREGLAK: Nem, dehogy...

FELSŐSZÖMÖRNYE: A gócpont?

ÖREGLAK: Mondtam, hogy meglepetés. Hamarosan ti is megtudjátok.

LÉGSZESZGYÁR: Mire készülünk? Legalább a jelszót!

ÖREGLAK: A jelszó: maradjatok meg hűségben.

FELSŐSZÖMÖRNYE: Maradjunk meg hűségben...

HÁRMASHATÁR:

ÖSSZETÖRT SÍNEK

Összeforranak még.

Egybeérnek még

a remény horizontján.

Onnan mindig vissza-visszaszaladoznak

az ÚTJUKAT VESZTETT SÍNEK.

AZ ELTÉVEDT SÍNEK.

FÜVEL BENÓTT ROZSDÁS SÍNEK.

Fölfénylenek még,

akár az iramló híves patak.

PORBA FULLADT SÍNEK.

Mitse félnek,

holott fölszedik még a talpfákat is,

és az lesz az igazi megfeszítettetés.
ÖSSZEGUBANCOLÓDOTT SÍNEK!
Utat mutassatok még az egyszer
annak a nyomorultnak,
aki jópárszor részegen zuhant
arccal a töltés késélű zúzalékának!
SZERTEÁGAZÓ SÍNEK!
Balotokon fiú.
Jobbotokon lány.
Kitárt karokkal a szerelmesek
billegdélnek,
játszásiból úgy egyensúlyozva,
akár egy halálos mutatványban az akrobaták.
HÚSÉGES ÖREG SÍNEK!
Hát elhallgatok.
Majd elhallgatok,
mintha csak gyermek
harapná el a nyelvét,
úgy hallgatok el én:
vasízetek babusgatva
mindétig
a szó helyén.

ÁKOMVÁR-BÖDÖRCE: Kezdelek érteni, ez az ötödik ponthoz hasonlít. Igaz, Hármashatár koma?

HÁRMASHATÁR: Persze, hogy igaz, mert a folyók mozgó utak, melyek célhoz visznek, a sínek vonat nélkül nem visznek sehova, a vonatok állomás nélkül földönfutók, ezért hát maradjatok meg hűségben.

VILÁGVERSENY A BEREKBEN

Szereplők:

FÖLDIGILSZTA
SÚROLÓKEFE

BÉKA
NYÚL
KENGURU

PINTYŐANYUKA
PINTYŐLÁNYKA
VADDISZNÓ
KANALASGÉM

BÖLÖMBAKA
ÖSZVÉR

FŐBAGOLY
ALBAGOLY

JÓISTEN
SZENT PÉTER

JÓISTEN: Jó reggelt, világmindenség! Jó reggelt, hegyek, völgyek, erdők, berkek, nádak, erek! Jó reggelt, fák, füvek! Jó reggelt, berkenye! Jó reggelt, gólya! Jó reggelt, ajtó, ablak! Jó reggelt, kemence! Jó reggelt, súrolókefe! Jó reggelt, kicsik és parányok! Jó reggelt, frissek és álmosak! Jó reggelt, miniszter! Jó reggelt, földigilisztá!

FÖLDIGILISZTA: Jó reggelt, Napocska!

*Áldassék, aki fényed
ma is földre hozta!*

*Bibliapapír-vékony
égszínkéék borítékon
arany pecsétet
mennyei posta
ma is földre hozta.*

Jó reggelt, Napocska!

*Berek fölött, a nád fölött,
nézd a ködöt, elfüstölög,
s arany pecsétől lánggra kap -
föllobban a magas ég,
hogy ez a nap, ez a nap is áldassék!*

SÚROLÓKEFE: Enyje, egykomám, földigilisztá, miért nevezed mindig a Jóistent Napocskának, amikor ő a Jóisten, aki ma sem feledkezett meg rólunk?

FÖLDIGILISZTA: Azért, kefe koma, mert ránk ragyogott.

SÚROLÓKEFE: No de hát akkor is kíván nekünk jó reggelt, ha nem ragyog, mint például tegnapelőtt is.

FÖLDIGILISZTA: A Napocska a felhők mögött is ragyog.

SÚROLÓKEFE: De nagyon tudsz te mindent! De nagyon vágod a választ! De nagyon... Hát mit csinálsz, egykomám, olyan de nagyon?

FÖLDIGILISZTA: Nem látod? Ugrabugrálok!

SÚROLÓKEFE: De miért?

FÖLDIGILISZTA: Mert ma van a tavasz első napja, kefe koma!

SÚROLÓKEFE: Persze, persze... Ilyenkor kezdődnek a nagy súrolások, a nagy sikálások, hogy húsvétra minden szép legyen. De miért nevezed, egykomám, ezt a csúszkamászkát ugrabugrának?

FÖLDIGILISZTA: Azt hiszem, kefe koma, te irigykedsz.

SÚROLÓKEFE: Dehogy irigyellek téged, egykomám, ezért a csúszkamászkaugrabugráért, én csak azokat a súrolókefét irigylem, akiket még nem hajítottak ki, mint engem. A sikálást irigylem, nem az ugrabugrárt.

*Szép legyen.
Szép és tiszta.
Kezdetben
mi legyünk tiszták, Földigilisztá,
te - egykomám,
és én - én Súrolókefe;
mi - eleve.*

*Aztán te, elveszett topán.
Majd, ki ragyogva horpadol,
te, kihajított pléhlavor!
Szép s tiszta
legyen minden. Tiszta!*

*Megmosdózzék a föld piszka.
Segíts ebbe' Gilisztá!*

FÖLDIGILISZTA: Értem, értem. Ismét megkérdem: nem lehetnél, ha már így alakult a sorsod, mondjuk, süni?

SÚROLÓKEFE: Erről szó sem lehet! Hát akkor mégis megmondom: ezek rajtam nem tüskék.

FÖLDIGILISZTA: Tudom, gyökerek, mert te, kefe koma, gyökérkefe voltál, amíg nem nyugdíjaztak.

SÚROLÓKEFE: Ezek az égnek meredő és többé már nem sikáló gyökerek, egykomám, antennák!

FÖLDIGILISZTA: Ezt még sosem mondtad!

SÚROLÓKEFE: Mert ez titok.

FÖLDIGILISZTA: De most már nem...

SÚROLÓKEFE: Dehogynem. Mostantól titok igazán, mert te, egykomám, megőrzöd a titkot.

FÖLDIGILISZTA: Azt meg. Azt aztán meg. És mit fognak, mit hallanak az antennáid?

SÚROLÓKEFE: Természetesen súrolást, sikálást, csiszolást. Szóval ilyen szakmai dolgokat.

FÖLDIGILISZTA: Mást nem?

SÚROLÓKEFE: Néha mást is.

FÖLDIGILISZTA: Most is?

SÚROLÓKEFE: Várj csak! Most például azt, hogy valamitől hangos a berek.

FÖLDIGILISZTA: Vajon mitől?

*Kinek lába 100 gyökér,
nem is a földben, a földön él,
lába az ég fele kunkorul,
hanyatt figyeli, mit súg az Úr.
100 láb a kékes azúrba szúr.*

*Körötted gólyahír nődögél.
Lábad az ég fele 100 gyökér.
Moccanatlan. Csak hallga, hogy
viháncolnak az angyalok:
„Egészségedre, Péterem!”
- ezt hallod át az éteren.*

*Vajon kitől e másik prüszkölés?
Moraj. Mi szerteszét, a földön és
a víz fölött
az egész berekben mennydörög...*

SÚROLÓKEFE: Valami nagy verseny folyik ott. Valami világverseny. Várj csak, felerősítem!

BÖLÖMBIKA: Most már, kedves hallgatóim, bármelyik pillanatban felbukkanhatnak a versenyzők, a nagy verseny résztvevői: a vizek, a mezők és a pampák bajnokai. E nagy sereg-szemlén...

SÚROLÓKEFE: Távolugróverseny. Közvetítem neked?

FÖLDIGILISZTA: Nem, kefe koma, köszönöm, nem. Nekem most sürgősen el kell mennem.

SÚROLÓKEFE: Hová, egykomám?

FÖLDIGILISZTA: Oda!

SÚROLÓKEFE: Oda? Neked? Mi dolgod neked ott? És mire odaérsz, már vége is lesz.

@ @ @

BÖLÖMBIKA: És a hetedik próba sem hozott más eredményt: a béka egy elég nagyot, a nyúl egy jó nagyot, a kenguru pedig egy nagyon nagyot. Hiába zúg a berek, hiába biztatják a berkenbelülieket, ez a langaléta tengerentúli ma igencsak elemében van...

@ @ @

ALBAGOLY: Figyelem, most következik a tizedik sorozat utolsó ugrója, a kenguru.

VADDISZNÓ: Árulja el, kedves hölgyem, egyszerű vaddisznónak, minek ide, a mi berkünk-be egy ilyen..., egy ilyen hogy is mondjam...

KANALASGÉM: Kuriózum? Egzotikum? Kacifánt?

VADDISZNÓ: Egy ilyen szőrös madár!

KANALASGÉM: Tisztelt uram, ezt, mi madarak, különösképpen mi, kanalasgémek egyszer és mindenkorra kikérjük magunknak! Ez nem madár, ez mindössze egy közönséges *macropus giganteus*.

VADDISZNÓ: Ez? Ez kérem, egy jampec. Ez egy nyikhaj, egy huligán! Egy apja szégyene, egy anyaszomorító, egy...

KANALASGÉM: Egy pillanat, uram, figyeljük talán magát az ugrást, aztán majd visszatérhetünk magára az ugróra.

*Kenguru ugrik, hol
bumeráng-örvényléssel nyugszik s kél a Nap,
ott élnek bumeráng-örvénylése alatt
Emu komák, dingók. Arra táncikál
ama híres brolgapár.
is. Ausztrál. Ausztrál,
akárcsak a sisakos kazuár.*

*Mennyi, erszény, annyi fia:
Ausztrália, Ausztrália.
Erszényes a róka, a mókus,
a nyúl meg a csíkos huszkusz, a *macropus robustus*,
a teddy-maci; másként koala,
a vakond; másként arra-jarra-ja.*

*A kenguru földjére néha (ne mondja senkinek!)
kitotyognak a mókás pingvinek.*

BÖLÖMBAKA: És most, kedves hallgatóim, és most! Hü-hü-hü!!! Ez megint nem akar leesni. Bizony, kedves hallgatóim, ez megint nagyon nagyra sikeredett. És ezzel véget is ért a tizedik sorozat, és most a versenybíróságé a szó. Albagoly és Főbagoly összedugja a fejét, pedig nincsen semmi, de semmi összedugnivaló, mert a napnál is világosabb, hogy a béka ismét elég nagyot, a nyúl jó nagyot és a kenguru nagyon nagyot ugrott. De amíg az eredményt kihirdetik, hadd szólaltassam meg őket magukat, a nagy világverseny résztvevőit. Először talán...

BÉKA: Először is én ezt az egészet a leghatározottabban kikérem magamnak!

BÖLÖMBAKA: Azt szerettem volna kérdezni, s ha már bekapta a mikrofont, meg is kérdezem a vízi bajnokot, hogy mi is az ön polgári foglalkozása, vagyis mit csinál olyankor, amikor nem ugrik.

BÉKA: Olyankor is ugrok, mert ugróiskolai professzor vagyok. Történelmi és dialektus ugrológiát adok elő, vagyis, ugrok elő, vízi és nem ritkán szárazföldi növendékeimnek.

BÖLÖMBAKA: És most ugyanerről faggatom a mezei bajnokot.

NYÚL: Hogy mit csinálok, amikor nem ugrok? Akkor talán beteg vagyok, hogy már nem is ugorhatok. Ugyanis én már kora gyermekkorom óta ugrifüles vagyok, vagyis mezei őstehetség.

PINTYŐLÁNY: Anyu, én miben vagyok őstehetség?

PINTYŐANYUKA: Mi, pintyek pinyegésben, kislányom. Mi nem ugrálunk, mert mi nem vagyunk verebek. Mi pinyegünk.

BÖLÖMBAKA: És most derüljön fény vendégünk, a mai verseny eddig és - el ne kiabáljam - valószínűleg végleges első helyezettjének a foglalkozására is. Vajon miféle foglalkozást űzhet különös vendégünk?

VADDISZNÓ: Szerintem pincér. És ön szerint, hölgyem?

KENGURU: Szerintem, tisztelt uram, népi táncos.

BÖLÖMBA: Most már elég a találgatásból, halljuk öt magát! És aztán kérem kitűnő tolmácsunk segítségét.

KENGURU: Tebua tapu tafao.

ÖSZVÉR: Egy pillanat, egy pillanat! Azért is lefordítom! Azért is lefordítom!

VADDISZNÓ: Árulja el már, kedves hölgyem, miért éppen egy öszvér tolmácsol egy tenge-rentúlinak?

KENGURU: Csakis azért, mert ő eléggé makacs ahhoz, hogy megtanuljon egy ilyen kacifántos nyelvet. Én magam például több világnyelvet beszélek, de erre a megtanulhatatlan nyelvre rámentek volna az idegeim.

ÖSZVÉR: Megvan! Tebua tapu tafao: általános iskolai tanuló.

Családomból magányosan kóborló.

Magam maradtam. Nem vagyok kóbor ló.

És nem vagyok számár.

Nemzetségem nem látom meg soha már.

Ló-szépapácskám, hol ficáncol? Lába

rég elmerült a meotiszi lápba.

Számár-szépanyácskám, nyelvét harapta; az Iát,

hogy némán vigye Egyiptomig az Emberfiát.

Csudálkozol még, hogy makacs vagyok? Makacsul.

Lívül tudok, vepszül, vótul, lüdül s kamaszul.

És héberül. És berberül... És emberül... Hát ilyen berkek érdekeltek.

Szótárfüzet... Iskolatej s kakaó...

He „Tebua tapu tafao”...

BÖLÖMBA: És most, kedves hallgatóim, a versenybíróság elnöke, Főbagoly emelkedik szólásra.

FŐBAGOLY: Alaposan utánaszámoltunk. Tíz elég nagy ugrásával a béka a harmadik. Tíz jó nagy ugrásával a nyúl a második. És tíz nagyon nagy ugrásával a kenguru megnyerte a versenyt, s ezzel ismét világbajnok lett.

BÉKA: Egy pillanat, egy pillanat, egy pillanat! Ezzel nem érhet véget a verseny, mert ez nem fedí az igazságot. Elméletileg ugyanis én ugrom itt a legnagyobbat, mint a dialektikus ugrológia professzora.

PINTYŐLÁNYKA: Anyu, mi az a dialektikus ugrológia?

PINTYŐANYUKA: A dialektikával könnyen be tudod bizonyítani, hogy te nem pinytőlány vagy hanem pinytőfiúcska.

PINTYŐLÁNYKA: De anyu, bármelyik pinytőfiúcska be tudja bizonyítani, hogy én pinytőlányka vagyok!

PINTYŐANYUKA: Nos, kislányom, ez az, amit gyakorlatnak neveznek. Ezzel nem törődik az elmélet, ha ilyen nagyokos.

NYÚL: Tisztelt versenybíróság, be szeretném jelenteni, hogy itt valami sajnálatos félreértés történt.

*Zsombok, nádak és gyékények -
nem tanultam mesterséget.*

*Ugri-bugri őstehetség -
rögvest muszáj, hogy kitessék.*

*Tudja is az egész berek:
Rajthoz állok, s mindég nyerek.*

*Illa berek, nádak, erek:
Minden gyerek tudja; nyerek.
És az arany érem sorsa
számból ki nem énekelhető káposzta-torzsa.*

*Lesz ittenék „Nyuszi, hopp!,
Nyuszi hopp!” meg puszi, sok.
Mezőn s nádon örömkönnyek.
Jaj, csak föl ne hömbölödjek!*

FŐBAGOLY: A félreértés teljességgel kizárt, tisztelt mezei bajnok!

NYÚL: De bizony ez történt, és ebben önök is hibásak. Nem magyarázták el eléggé ennek a jöttmentnek, hogy berkeinkben én, a nyúl ugrom a legnagyobbat, még akkor is, ha ez valami sajnálatos félreértés következtében nem tűnik is ki.

FŐBAGOLY: Tíz sorozat, ez a szabály a világversenyeken.

BÉKA: Más a szabály, más az igazság.

FŐBAGOLY: Ebben van valami. Hadd gondolkozzunk egy kicsit. Jöjjön csak, Albagoly kartárs!

VADDISZNÓ: Nézze, kedves hölgyem, én nem akarok köntörfalazni, én kibököm, ami a szőrös szívemet nyomja: én utálok ezt a csűrészcsavarást, de még jobban utálok ezt a fel-fuvalkodott békát. Fúj!

KANALASGÉM: Hát akkor, tisztelt uram, én is őszinte leszek: ez a béka felettébb gusztusos, és ha nem lenne élsportoló...

VADDISZNÓ: Persze maguk, kanalasgémek...

KANALASGÉM: Én most, vaddisznó úr, szurkoló vagyok, és mint vízimadár neki szurkolok, mert ő a vízi bajnok. És fel-fuvalkodottnak sem nevezné, csak ügybuzgónak. Ám mondja csak, tisztelt uram, hol vannak a patások? Miért nem mutatták meg, mit tudnak?

VADDISZNÓ: Nyilván a szarvasra gondol. Sajnos kiesett a selejtezőben, mert az agancsával belegabalyodott a versenybírószágba.

BÖLÖMBIKA: A közönség nagy része, főleg a vízi és a mezei szurkolók, még egy próbát követelnek. A kenguru viszont nemigen látszik ezért lelkesedni. És most ismét a versenybíróságé a szó.

FŐBAGOLY: A versenybíróság is úgy találja, hogy az igazság fontosabb, mint a szabály. Javasoljuk, a versenyzők tegyenek még egy próbát!

FÖLDIGILISZTA: Várjanak! Most már én is itt vagyok!

ALBAGOLY: Hol van és kicsoda?

FÖLDIGILISZTA: Itt vagyok, tisztelt bíróság, az alapvonalnál.

ALBAGOLY: Odarepülök, megnézem.

BÉKA: Itt nincs senki, csak egy földigiliszta furakodott ide. Vigyék innen!

ALBAGOLY: Araszoljon szépen a csúszómászók közé, onnan legyen szíves szurkolni!

FÖLDIGILISZTA: De hát én is versenyezni szeretnék.

NYÚL: Ver-se-nyez-ni??!! Pattanóbogarat, verebet és ugróegeret, vagyis magasugrókat távolugrással próbálkozni már láttam, de földigilisztát még nem.

BÉKA: És hol van a lába, amivel ugrik, ha szabad kérdezni.

KENGURU: O mamai, o mamai, ko te vaivai atus! O tatala te noti o kulu se matala.

ALBAGOLY: Mit mond a kedves vendég?

ÖSZVÉR: Várjunk csak, várjunk csak, várjunk csak! Azt, hogy egy kicsit fél ettől a sporttárstól.

FÖLDIGILISZTA: Esküszöm, nem vagyok kígyó. Nem bántok senkit, csak versenyezni szeretnék. És, ha lehet, nyerni.

BÉKA: Micsoda? Láb nélkül? Ész nélkül? Csak úgy bele a vakvilágba?

KENGURU: Kae sau hopp-hopp, e tu laulo hadi-hadi.

ÖSZVÉR: Ha nem harap, tőle ugyan ugorhat, de izibe, mert ő megígérte a mamájának, hogy sötétedésre hazaér.

ALBAGOLY: Ez kérem, távolugróverseny. Tá-vol-ug-ró-ver-seny! Világos? Vi-lág-ver-seny! Világos?

FÖLDIGILISZTA: Világos. És, ugye, az nyer, aki a legnagyobbat ugorja?

NYÚL: Az. Hála istennek.

FÖLDIGILISZTA: Akkor kezdjük, ha szabadna javasolnom.

FŐBAGOLY: Mit tehetünk? A szabálynál fontosabb az igazság. Neve?

FÖLDIGILISZTA: Földi Gilisza, nagy f-el, és nagy g-vel.

FŐBAGOLY: Latin neve?

FÖLDIGILISZTA: Lumbricus terrestris.

KENGURU: Kamukabi tebua lalukea.

ÖSZVÉR: Ezt már hallotta az iskolában.

FŐBAGOLY: Foglalkozása?

FÖLDIGILISZTA: Földműves.

FŐBAGOLY: No, akkor álljon oda. Odaállt? Nem látom innen.

ALBAGOLY: Odacsúszottmászott, Főbagoly kartárs.

NYÚL: Minek akar ugrálni egy földműves?

FÖLDIGILISZTA: Mert őt is vágyai vezérlik.

NYÚL: Vágyai? Mik azok?

BÉKA: Számítsa ki, sporttárs! Nem lehetnek nagyobbak, mint amekkora ő maga.

ALBAGOLY: Elsőnek próbálkozik a földigiliszta.

PINTYŐLÁNYKA: Anyu, mi lenne, ha belecsípnék?

PINTYŐANYUKA: Belecsípni? Egy földigilisztába?

PINTYŐLÁNYKA: Ha nyer, megehetem?

PINTYŐANYUKA: Jesszusom, miket beszélsz? Mi, pintyek magevők vagyunk. És szurkolók.

BÖLÖMBAKA: És most, kedves hallgatóim, nézzük a földigiliszta ugrását! Albagoly már megadta a jelet, de még mindig nem rugaszkodott el. Vagy mégis? Hiszen jelzi, hogy befejezte, kész, le lehet mérni. Kérdés azonban, hogy egyáltalán le lehet-e mérni. Becsülettel megpróbálkozik vele Albagoly. Nézzük csak, nézzük csak...

ALBAGOLY: Ez bizony olyan pici, hogy le sem lehet mérni.

FÖLDIGILISZTA: Pedig olyan nagyon rugaszkodtam, majd beleszakadtam.

VADDISZNÓ: Történt valami, kedves hölgyem? Magának jobb szemre van szüksége foglalkozásához.

KANALASGÉM: Semmi különös. Ugrott a földigiliszta.

VADDISZNÓ: Mekkora?

KANALASGÉM: Nevetségesen kicsit.

BÖLÖMBAKA: És most következik a béka. Hatalmas akarás van benne, majd kirobban belőle. Vajon mennyire röpti? És most ugrik, egy elég nagyot. Kétségkívül sokkal-sokkal nagyobb, mint a földigiliszta, aki ezzel a második helyre szorult. De most jön a nyúl, azaz már repül is, megint jó nagyot, jóval nagyobb, mint a vízi bajnok. De most a kenguru! Hü-hü-hü!!! Nagyon nagyot!!

FÖLDIGILISZTA: Hát ez így nem jó. Én bizony ugrnék még egyszer.

BÖLÖMBAKA: És most kérdezzük meg a vízi bajnokot, hogyan látja ő a dolgok állását.

BÉKA: Fölszárnyaltam a földigilisztát, ami csak azt bizonyítja, hogy nem bennem van a hiba, s ha még egy próbát tehetnénk, bizonyára az igazság is kiderülne.

BÖLÖMBAKA: És hogyan vélekedik a mezei bajnok?

NYÚL: Most már belátom, hiába magyarázzuk ennek az erszéyes jankónak, hogy itt én ugrom a legnagyobb. Belátom, nincs más megoldás, egyszerűen nagyobb kell ugrani nála, és kész. Most majd ez következik.

BÖLÖMBAKA: Már amennyiben engedélyezi a versenybíró.

FÖBAGOLY: Az igazságot nem lehet nem engedélyezni.

BÖLÖMBAKA: Tehát, kedves hallgatóim, lesz még egy próbálkozás.

FÖBAGOLY: Addig lesz, amíg ki nem derül az igazság.

VADDISZNÓ: Már engedje meg, hölgyem, ez az igazságosdi egy kicsit unalmas.

KANALASGÉM: Az igazság, tisztelt uram, mindig izgalmas. Vegyünk egy esetet: a felesége például azt mondja, ne túrjunk tovább, apukám, úgysem találunk itt semmit. Erre ön nyilván ragaszkodik az igazsághoz, vagyis, hogy túrjanak tovább. Hát nem izgalmas?

VADDISZNÓ: Nem! Fáradtságos!

KANALASGÉM: A túrás igen, de maga az egész izgalmas.

VADDISZNÓ: Az asszonyt hallgatni fáradságos, mert ő túrás közben is szövegel.

*Jaj, de unom már az igazságosdít!
A csorda torkaszakadtából ordít.
Röfög. Böfög. Sipít. Vonyít.
Az igazsághoz nem konyít.
Ha az igazság több mint szabály,
az az igazság nem kajabál.
Csak van. Csak van. És lesz. És volt.
Világos, akár az égbolt.
Csak van, nem cifrázom, csak van. Mint a makk,
oly fényes és szép az a Nap alatt.*

BÖLÖMBAKA: És most, kedves hallgatóim, örömmel jelenthetem, a versenybírótság még egy próbálkozásra engedélyt adott. És a versenyzők már el is kezdték a készülődést. De jó lenne tudni, mit is éreznek.

VADDISZNÓ: Hát kérdezze meg, nem azért van?

BÖLÖMBAKA: Valami azt súgja nekem, hogy meg kellene kérdeznem, végtére is riporter vagyok. Először talán a kengurut.

KENGURU: Te foe te foe kia atua, pili te foe mau te foe e taku hopp-hopp-hopp!

ÖSZVÉR: Egyszerűen ugorhatnékja van.

NYÚL: Nekem is.

BÉKA: Hát még nekem.

FÖLDIGILISZTA: És mit éreznek Önök ugrás közben?

KENGURU: O mamai o mamai ua like ni a like me ka ua kanilehua. Me he la ei mai ena hopp-hopp-hopp.

ÖSZVÉR: Ezt azért is lefordítom! Ha beledöglök is! Azt mondta, ahogy röpül előre, egyre közelebb érzi magát a mamájához.

PINTYŐANYUKA: Te is így szoktál érezni, kicsikém?

PINTYŐLÁNYKA: Igen, anyu, de miért nincs neked is erszényed?

PINTYŐANYUKA: Mert a tojásban sokkal jobb, mint az erszényben. Nem emlékszel?

PINTYŐLÁNYKA: Te mondtad, hogy én ott aludtam, anyu.

PINTYŐANYUKA: És szépeket álmodtál, kicsikém.

PINTYŐLÁNYKA: Egy szép pintyőfiúról...

PINTYŐANYUKA: No ebből elég! Figyeljük a versenyt!

BÖLÖMBAKA: És mit érez a mezei bajnok?

NYÚL: A pillanatot. Az nagyon jó. Szeretném, ha minél tovább tartana.

BÖLÖMBAKA: Értem! Azért ugrik jó nagyot, mert nem akar lehuppanni idő előtt. És a vízi bajnok mit érez?

BÉKA: Azt, hogy rajtam a világ szeme.

VADDISZNÓ: Már engedje meg, kedves hölgyem, ez azért mégis csak sok! Alaposan megfigyeltem, hogy ez a béka...

KANALASGÉM: Ezek szerint ön is őt figyeli?

VADDISZNÓ: Hogy ez a béka... Engem mindjárt szétvet a méreg! Látja, milyen peckesen düllesztgeti magát?

BÖLÖMBAKA: És milyen érzés, hogy mindenki önt figyeli?

BÉKA: Ez roppant nagy felelősséget, ami valósággal rám nehezedik. Valószínű, hogy ettől nem tudok nagyobbbat ugrani.

*Lenézem a vádat.
Minő gonosz tréfa,
hogy hamis próféta
szájából volnék okádat.*

*Mit gondolsz?! - ki ül? - én a, én a béka, én
a bécsi dómnak szószékén...
Eredetem innen téves,
hisz az ugrológia
2 és fél ezer éves.
Itten kérem, nincs vita.*

*Ha elmélet-gyakorlat,
győzedelme a kurutty. A kurutty.
Míg a kuruttyság nem porlad,
hova lesznek a keng-, a keng-, a kengu-guruk?*

BÖLÖMBAKA: És most megkérdezem a földigilisztát: mit érez ön ugrás közben?

FÖLDIGILISZTA: Hogy repülök, fel, a Napocska felé.

BÖLÖMBAKA: És most, kedves hallgatóság, kezdődik a tizenkettedik próba, a talán mindent eldöntő, amikor végre kiderül az igazság...

@ @ @

SZENT PÉTER: Uram, Istenem, nem kellene már elindulnunk?

JÓISTEN: De nagyon indulhatnékod van, Péterem! Nem férsz a bőrödbbe!

SZENT PÉTER: Mert odalenn ma van a tavasz első napja. És megígérted, hogy magaddal viszel a nagy tavaszi szemlére.

JÓISTEN: Ha megígértem, akkor miért izgulsz? Megint kicsiny a hited?

SZENT PÉTER: Az örömöm nagy.

JÓISTEN: Na jó, lássuk, miféle tavasz tavaszodik idén? Először a levegőöget!

SZENT PÉTER: Nagyon finom!

JÓISTEN: Nem ennivaló ez, te szentember. Éreznivaló. Érzed?

SZENT PÉTER: Mit, Uram, Istenem?

JÓISTEN: Hát a tavaszt, Péterem. Na jó, akkor a rügyeket vizsgáljuk meg!

SZENT PÉTER: Szabadna valamit észrevennem?

JÓISTEN: Még nem! Még nem jött el az ideje. Előbb megszámoljuk a füveket.

SZENT PÉTER: Szent Isten, mikor végzünk velük?

JÓISTEN: Ne légy kicsiny hitű. Számolj! Vagy tudod mit, számold meg inkább a halakat!

SZENT PÉTER: Köszönöm! Azokat szívesen, azokhoz értek valamit.

JÓISTEN: Hát persze, amikor együtt halásztunk. Előbb halakat, aztán embereket.

SZENT PÉTER: A halak megvannak!

*Tudod, Uram, akkor is így ragyogott az ég.
A Napba néztem, és rögvest tüsszenték.
Bárkánk, mint lusta cet, ringott a vízen.
A horgony. A Hálók. S András, azt hiszem,
ez volt, igen, igen, az ifjúság.
És megállt csak előttünk egy tengertiszta láb.
És örömeinkben odagyűltek a halak.
Simon én, féltelek. Én, Péter - csudálatos.
Lépted után kisimultak a habok,
a nyomok, miket vízen talpad hagyott.
És illatozott a galileai mező,
lépted után boldog fű hajolt: „Ez Ő...”
Tudod, Uram, akkor is így ragyogott az ég.
A többi minek is mondanám. Rég volt. Rég.*

JÓISTEN: Nos, akkor megzúgatjuk a szeleket!

SZENT PÉTER: És most? Szabad valamit észrevennem?

JÓISTEN: Még nem, Péterem, még nem jött el az ideje. Most egy kicsit gyönyörködünk, és közben simogatjuk a szakállunkat.

SZENT PÉTER: Hallod, Uram, Istenem?

JÓISTEN: Hallom, Péterem, de még nem jött el az ideje: És te hallod-e, amit én hallok?

SZENT PÉTER: Mit, Uram, Istenem?

JÓISTEN: A csendet. A nagy tavaszi csendet. És benne a tavaszi neszezést.

SZENT PÉTER: Hallom. De most már nemigen bírom tovább.

JÓISTEN: Na jól van, nem bánom, menjünk a berekbe! Tekintsük meg azt a nevezetes versenyt! Ugye, ez izgat reggel óta?

SZENT PÉTER: Ugye, igazságot teszünk?

JÓISTEN: És szerinted mi lenne az?

SZENT PÉTER: Mi lehetne más, mint az, hogy az lesz a nyertes, aki a legnagyobbat ugorja.

JÓISTEN: Akkor te, Péterem, sosem lehetnél nyertes.

SZENT PÉTER: Ha én nem is, a nyertes viszont nyertes lehet.

JÓISTEN: Hogyan mehetnének haza minél többen mint nyertesek, ezen gondolkozz!

SZENT PÉTER: Például úgy, hogy megáldod őket.

JÓISTEN: Mert ez nekem semmibe sem kerül, ugye?

SZENT PÉTER: Mi tagadás, erre gondoltam.

@ @ @

BÖLÖMBAKA: És most a kenguru ugrik, tizenötödször. Hü-hü-hű! Egy nagyon nagyot! És ezzel megint ő nyerte a versenyt, megint a nyúl a második, megint a béka a harmadik, és megint a földigilisza a negyedik.

FÖLDIGILISZTA: Hát ez így nincsen jól! Én nem hibáztatok senkit sem, de ez így nincsen jól.

BÉKA: Ötödször is fölényesen legyőztem a földigilisztát, de ez csak az egyik fele az igazságnak, a másik még sehogy sem akarózik kinyilvánulni.

NYÚL: Már ötödször győzöm le a földigilisztát és a vizek bajnokát, de ez a tengerentúli ugrabugra még mindig nem akarja megérteni, hogy itt valami sajnálatos félreértés forog fenn.

KENGURU: Ooe no ka ui upu ai, o ke kani o na manu, o mamai, o mamai!

ÖSZVÉR: Azt mondja, hogy őneki most már tényleg haza kell mennie, mert várja a mamája.

KENGURU: O papai, o papai kugura.

ÖSZVÉR: És a papája is.

KENGURU: O maku mamai kugure.

ÖSZVÉR: És a nagymamája is.

KENGURU: O bali, obbali kugure.

ÖSZVÉR: És a balimadár is.

KENGURU: O totara, o totara kugure.

ÖSZVÉR: És a totarafa is.

VADDISZNÓ: Kedves hölgyem, nagyon kikívánczik belőlem: menten meghalok az unalomtól.

KENGURU: Odanézzzen! Arra! Ott!

VADDISZNÓ: Én nem látok el odáig, hölgyem, de valami finom illatot, azt érzek.

KENGURU: Vegye le a kalapját, uram, mert a Jóisten közeledik.

BÖLÖMBAKA: Igen, igen, kedves hallgatóim, most lehalkítom a hangom, mert, akit bejelentek, aki megtisztelte versenyünket, nem akárfi, hanem maga a Jóisten, természetesen szent Péter kíséretében.

PINTYŐLÁNYKA: Anyu, melyik a Jóisten?

PINTYŐANYUKA: Amelyiknek a vállára odarepültek a kismadarak, látod. Az a szép kapor-szakállú.

FÖLDIGILISZTA: Köszöntünk, Jóisten! Foglalj helyet minálunk, és tegyél igazságot.

JÓISTEN: Bizony, mondom neked, Főbagoly, a szabálynál valóban fontosabb az igazság. Na, Péterem, lássunk hozzá! Vigyázz addig a madárkákra. Ti pedig, versenyzők, álljatok ide az alapvonalhoz!

BÖLÖMBAKA: És kedves hallgatóim, most mind a négyen ott állnak, s várják, hogy a Jóisten jelet adjon. A földigilisza már meg is kapta. Lehet, hogy már ugrott is, egy olyan icirkapicurkát, amilyent ő szokott. Most a béka egy elég nagyot. Most a nyúl: egy jó nagyot. És most a kenguru: egy nagyon nagyot.

VADDISZNÓ: Ne vegye, hölgyem, istenkáromlásnak, amit most mondok: ez a verseny dögunalmas.

FÖBAGOLY: Ugyanaz lett az eredmény, vagyis az igazság.

*Bölcs igazság, már virrasztottam vele.
Pallasz Athéné, körülröpdöstelek.
Vénségemre még okulék,
ezért viselek ókulát.*

*Könyvén, köpenyén ültem. Szent Jeromost
ha idehívhatnám - de nem tudom most -,
azt mondaná: „EZ A FÖLDIGILISZTA
EGY TISZTA ATHLÉTA CHRISTI!”*

ALBAGOLY:

*Egyik szemünk a világon,
ám a másik csukva, befele néz.
Már húnyt szemmel is alig látom,
mit máskor a nyitottal volt nehéz:
S a főnöktől kérdeni nem merem,
mit ért LANGALÉTA PISTI neven?*

JÓISTEN: Versenyzők, nem akarjátok még egyszer megpróbálni?

FÖLDIGILISZTA: Minek?

BÉKA: Ugyan, minek?

NYÚL: Miért próbálkoznánk még egyszer?

KENGURU: Tényleg, mi értelme lenne próbálkozni?

ÖSZVÉR: Azt mondja: kejkaja kunapipi na pepe.

JÓISTEN: Minek? Hogy nyerjete!

FÖLDIGILISZTA: Az már más!

BÉKA: Az egészen más!

NYÚL: Gyerünk!

KENGURU: Nekem is ugorhatnékom lett.

ÖSZVÉR: Most azért is lefordítom, mert ez nagyon fontos: kantalanta nopanam hop-hopp.

KENGURU: Pontosan erről van szó.

JÓISTEN: Hát akkor, földigiliszta kezd el!

BÖLÖMBAKA: És már tizenhetedszer, vagyis a földigiliszta még csak hetedszer nekiveselkedik. Talán már ugrott is, ki tudja. És már készülődik a béka is, de a Jóisten most megálljt vezényel. Mi történhetett? A Jóisten most felteszi a szemüvegét.

VADDISZNÓ: Talán, hogy jobban lássa az igazságot.

KANALASGÉM: Jól mondja, uram! De jól mondja!

JÓISTEN: Várjál még, béka. Előbb megjelölöm a földigiliszta ugrását.

SZENT PÉTER: Feleslegesen fáradozol, Uram, Istenem, ennél kisebbet nem lehet ugrani.

JÓISTEN: No, béka, most te következel.

BÖLÖMBAKA: És most a béka ugrik, megint egy elég nagyot, de csak egy elég nagyot, korántsem jó nagyot.

JÓISTEN: No, Béka, fújd ki magad, addig én megjelölöm a te ugrásod is. És most, nyúl, te következ.

BÖLÖMBAKA: És most a nyúl ugrik, kedves hallgatóim, méghozzá egy jó nagyot, de nem egy nagyon nagyot. És most az ő ugrását is megjelöli a Jóisten.

SZENT PÉTER: Nekem most már a napnál is világosabb, Uram, Istenem.

JÓISTEN: Csak figyelj jól, Péterem, mert immár te is tanúja leszel az igazságnak. No, kenguru, te jössz!

BÖLÖMBAKA: És most a kenguru: de mekkorát! Jócskán kell kutyaolni a Jóistennek. Ugyan minek? Ő tudja. És a rend kedvéért oda is tesz egy jelet.

FŐBAGOLY: Ismét ugyanaz lett az eredmény.

FÖLDIGILISZTA: Ugyanaz...

BÉKA: Ugyanaz, ugyanaz, ugyanaz!

NYÚL: Most is ugyanaz.

KENGURU: Tényleg ugyanaz.

ÖSZVÉR: Várjatok! Máris fordítom: kumukabi lebua.

BÉKA: No, én a magam részéről addig ugrom, amíg nem győz az igazság, vagyis én.

KENGURU: Anyukámhoz akarok...

ÖSZVÉR: O mamai, o mamai tikaokao.

FŐBAGOLY: Hát akkor, tisztelt közönség, tisztelt versenyzők, tisztelt szent Péter és mélyen tisztelt Jóisten, ezzel véget ért a világverseny...

JÓISTEN: Dehogysis, kedves Főbagoly! Az igazi verseny csak most kezdődött el!

FŐBAGOLY: Bocsánat, hogyan?

ALBAGOLY: Nem értjük.

BÉKA: Erre magam is kíváncsi vagyok.

KENGURU: Ne menjen még, uram! Itt még alighanem történik valami.

PINTYŐLÁNYKA: Anyu, te érted?

PINTYŐANYUKA: Még nem. Figyeljünk! Ez egy nagyon okos bácsi.

JÓISTEN: Tényleg nem értitek? Ebben a versenyben, ami most kezdődik, mindenki győzhet, mert legyőzheti saját magát.

BÉKA: Jó, jó, de ki nyer, ha szabad érdeklődnöm?

JÓISTEN: Aki legyőzi, vagyis - ebben a versenyben az, aki túluginja önmagát. Mit csodálkoztatok? Ugorjatok!

BÖLÖMBAKA: És most megkezdődik az igazi verseny. Ugrálni mind a négyen, s most már mindegyiküket biztatja a szépszámú közönség.

FÖLDIGILISZTA: Túlugintram!

JÓISTEN: Akkor te már nyertél. De még nyerhetsz többször is.

BÉKA: Én is nyertem!

KENGURU: Én is!

ÖSZVÉR: Várjatok, várjatok, várjatok! Azt mondja, ő is nyert.

NYÚL: Most már én is!

JÓISTEN: Ti is ugorhattok! Mindenki ugorhat!

FŐBAGOLY: A versenybírárság is?

JÓISTEN: Még te is, Péterem.

SZENT PÉTER: És aki annyira sem tud ugrani, mint a földigilisza?

JÓISTEN: Bizonyára a halakra gondolsz, meg a szárnyasokra...

SZENT PÉTER: Meg az angyalokra...

JÓISTEN: Meg a magadfajta szentekre, akiknek leesne a glóriája ugrás közben, igaz?

SZENT PÉTER: A szívemből olvasol, Uram, Istenem.

JÓISTEN: Ti is felülmúlhatjátok magatokat, bármiben: lótásfutásban, hallgatásban, ívelésben, suhanásban, imádkozásban, szorgoskodásban, allelujában, pintyegésben.

PINTYŐLÁNYKA: Hallod, anyu? Ezek mi vagyunk!

PINTYŐANYUKA: Hallom, pintyőkém. Pintyegj szépen, aztán próbáld meg még szebben! Röppenj szépen, aztán még szebben!

*Hallod, lánykám? - aki mostan meg nem szeppen,
nem örült még, nem röpiült még soha jobban,
nem pintyegett - a sok madár - soha szebben,
a Jóisten vállára mind odaloppan.*

PINTYŐLÁNYKA:

*Repülök és örülök. Pintyegek.
Arany uszonnyal integet
tükréből a tónak egy hal.
Bár nem hall.
Hadd fogjam jelemül
egyedül őt, egyedül...*

PINTYŐLÁNYKA ÉS PINTYŐANYUKA:

*Erre is, arra is, messzi berekben,
mindenütt csőr csicseregjen;
nyurga tornyon. Torony ugyan majd összedől...
Mindenkoron csicseregjél, pintyőkecsőr.*

VADDISZNÓ: Én is próbálkozom. Megkérhetném, kedves hölgyem, hogy a csőrével tenne majd egy jelet oda, ameddig eljutottam?

KANALASGÉM: Természetesen! Lászon hozzá! Addig én is kigondolom, hogy mibe nevezzek be.

SZENT PÉTER: Uram, Istenem én is nyertem!

JÓISTEN: És miben, Péterem?

SZENT PÉTER: Muszáj elmondanom? Olyasmiben ugyanis, amiben eddig nagyon kicsi voltam. De hisz úgy is tudod!

JÓISTEN: Akár hiszitek, akár nem, énnékom is ugorhatnék kom támadt.

FŐBAGOLY: Versenyszellemből tetszik ugrani istenségednek?

JÓISTEN: Dehogy, csak úgy jókedvemben!

KENGURU: Én még jókedvemből sose ugrottam, csak ugorhatnékből.

ÖSZVÉR: Ő még jókedvéből sose ugrott, csak ugorhatnékből.

NYÚL: Én meg csak őstehetségéből.

BÉKA: Én meg csak elméletből.

JÓISTEN: Pedig jókedvünkből az igazi. Idesüsetek!

BÖLÖMBIKA: És most a Jóisten is ugrik egyet. Szent Isten, mekkorát! Hát ez nem is igaz!

NYÚL: Csodás nagyot ugrott.

BÉKA: És még mindig nem fejezte be.

NYÚL: Csodás nagyot...

FÖLDIGILISZTA: Inkább szépet.

SZENT PÉTER: Már odafönn van. Most mehetek utána gyalog. Nem baj, legalább gyaloglásban legyőzhetem magam.

FÖLDIGILISZTA: Ha nem haragszanak a sporttársak, én is elindulok, mert a barátom, a sűrölókefe már nagyon unhatja magát egyedül, hacsak nem hallgatta a közvetítést. Köszönöm a szíves biztatást. A viszontlátásra!

MIND: Viszontlátásra, földigiliszta! Jó utat!

VADDISZNÓ: Kedves hölgyem, kérem most ne nézzen ide, mert most megpróbálnék egyet jókedvemből ugrani, de egy kicsit szégyellem érzelmeimet.

KANALASGÉM: Ó persze, természetesen, parancsoljon. Sok sikert!

@ @ @

ÖSZVÉR: Földigiliszta, hol, vagy?

FÖLDIGILISZTA: Útban hazafelé. Itt.

ÖSZVÉR: Állj meg! A kenguru felajánlotta, hogy hazavisz. Úgyis arra megy.

KENGURU: Keveve maku hopp, hopp lubricus terrestris.

ÖSZVÉR: Egy pillanat, máris fordítom: Addig minden világos, hogy ugorj bátran az erszé nyébe, de azt, hogy lubricus terrestris, már nem értem.

FÖLDIGILISZTA: Mert az az én nevem, latinul, ahogyan az iskolában tanítanak engem.

ÖSZVÉR: Nos, a lényeg az, hogy ugorj az erszényébe.

FÖLDIGILISZTA: Könnyű ezt mondani.

ÖSZVÉR: Persze, persze. Gyertek ide! Be kell juttatnunk a földigilisztát a kenguru erszényébe!

PINTYŐLÁNYKA: Anyu, hadd menjek. Nagyon vigyázok rá!

PINTYŐANYUKA: Jól van, de úgy csippentsd meg, mintha hímes tojás volna. És kísérd el őket, mert valahogyan ki is kell jutnia.

PINTYŐLÁNYKA: Máris! Így ni! Sikerült!!

@ @ @

FÖLDIGILISZTA: Hahó, kefe koma! Megjöttem!

SÚROLÓKEFE: Hétmérföldes csizmával?

FÖLDIGILISZTA: Kenguruval. Nézd csak! Tegyel le, pintyőlányka! Ide a barátom mellé.

KENGURU: Mele ipo, mele komo, lumbricus terrestris! Mele ipo, mele komo, katujumajamila!

Szép volt, szép. Nemcsak a verseny.

*Mint költő a sánta versen,
rajtunk hümmögtél, Jóisten.*

*Szép volt a berek. Jó itten.
Boldogság feszült lábamba.
Kökörcsint is láttam ma.*

*Bár sós agyag és száraz tó -
a'sztrálul is szól kuruttyszó,
meg pityókás minden bocs ott;
eukaliptuszt szuszorog.*

*Szökellésem vidám taktus,
baobabfát, fügekaktuszt
örülnék végre körül már, o mamai,
o papai - hol szavatok hallani.*

FÖLDIGILISZTA: Köszönöm, kenguru! Jó utat! Köszöntöm kedves szüleidet ismeretlenül is. Köszöntöm a kedves nagymamát, a balimadarat és a totarafát is.

KENGURU: Mele ipo, mele komo, lumbricus terrestris! Mele ipo, mele komo, katujumajamila!

SÚROLÓKEFE: Hát ez aztán úriember! Egy igazi világ bajnok.

PINTYŐLÁNYKA: Nekem most haza kell röppennem, mert idegeskedik a mamám.

SÚROLÓKEFE: Kézcsókunk a kedves mamának! Szervusz, pintyőke!

PINTYŐLÁNYKA: Csókolom!

SÚROLÓKEFE: Vajon mit mondhatott a kenguru?

FÖLDIGILISZTA: Az, hogy „mele ipo, mele komo”, annyit jelenthet, hogy „Isten veled”. A lumbricus terrestris pedig az én tudományos nevem. Ezt már tanulta az iskolában.

SÚROLÓKEFE: De mi lehet a „katujumajamila”?

FÖLDIGILISZTA: Ez pedig nem lehet más, kefe koma, mint a te neved.

SÚROLÓKEFE: Katujumajamila... Csodálatos. Erre nem is számítottam! Ez a tavasz igazán szépen kezdődött. Neked, persze, nemcsak szép, hanem nehéz is volt.

FÖLDIGILISZTA: Bizony, ami azt illeti, még életemben nem ugrottam ekkorát.

SÚROLÓKEFE: Megérdemled a pihenést.

FÖLDIGILISZTA: Nem akarod, hogy elmeséljem?

SÚROLÓKEFE: Fáradt vagy. Nagyon jó lesz holnap is. Hagyjunk valami jót holnapra is. Egyébként egészen jó lehetett fogni az adást. A világbajnokot pedig szemtől szembe láthattam. És hallhattam is: mele ipo, mele komo, katujumajamila.

FÖLDIGILISZTA: Legfeljebb a Napocskát sajnálhatod.

SÚROLÓKEFE: A Jóistent? Várj csak! Hallgassunk csak egy kicsit!

FÖLDIGILISZTA: Tudod, olyan kimerült vagyok, hogy már elaludni sem tudok.

SÚROLÓKEFE: Várj csak! Hallod már?

JÓISTEN: ...völgyek, erdők, berkek, nádak erek, jó éjszakát! Fák és füvek jó éjszakát! Berkenye és jegenye, jó éjszakát! Ajtó és ablak, jó éjszakát! Főbagoly és Albagoly, jó éjszakát!

SÚROLÓKEFE: Hallod, egykomám?

JÓISTEN: Jó éjszakát béka, nyúl, kenguru! Jó éjszakát földigilisza, jó éjszakát súrolókefe! Jó éjszakát földkerekség, jó éjszakát világmindenség!

SÚROLÓKEFE: Jól van, már alszol is, egykomám. Hál istennek, jól működnek ezek az antennák. Vége az adásnak, mehetünk aludni. Mele ipo, mele komo, katujumajamila!

*Szférák és szférákok,
jaj, dehogy - azok szeráfok.
Zenéjük a csönd.
Zene a csönd odafönt.*

*Egyedül méltó zene
dicsérni az ellobbant Napot,
kigyúlt Holdat, sziporka csillagot;
egyedül méltó zene: csönd, csönd, csönd, zene -
a Mindenség szünetjele.*

*És lent még egyre szól, tovább őrzi itt
örömünket az édes tücsök-cirip:
„mele ipo, mele komo”,
- mintha nevemmel szólana -
„katujumajamila”...*

PANEL-BETLEHEMES

Szereplők:

GÁSPÁR
MENYHÉRT
BOLDIZSÁR

SZOMORÚBOHÓC
WOLFNÉ
PÚPOSTEVE

KÖZPÁSZTOR
FŐPÁSZTOR
PÁSZTORLÁNY
LŰKEPÁSZTOR

CSODAFIÚSZARVAS
HERÓDES
MESÉLŐ

MESÉLŐ: Hát az úgy volt, hogy is volt, de régen meséltem már, na mindegy, ha már bekezdtem, szóval, in illo tempore, amikor a szívekben nagy vala a szorongás, és kicsiny a reménység, nekiindulának...

GÁSPÁR: Én, Gáspár, északról.

MENYHÉRT: Én, Menyhért, délről.

BOLDIZSÁR: Én, Boldizsár nyugatról.

GÁSPÁR: Én az északi lakótelepről. És, te, Menyhért koma?

MENYHÉRT: Én a déliről. És, te, Boldizsár koma?

BOLDIZSÁR: Én a nyugatiról. Milyen ott nálatok?

GÁSPÁR: Ugyanolyan, mint nálatok, Boldizsár koma: országos egyformaság, országos pongyolaság, országos istenhátamögöttség.

MENYHÉRT: Demográfiai huppanás, önkéntes önkizsákmányolás, negyedévi veszteség-részesedés, hivatalos reményjegyzék.

BOLDIZSÁR: Lefelé kerekítés, becsstelen alábecslés, lepkesúlyú igények, kiporciózott végtelen.

GÁSPÁR: Központosított demokratizálás, tanácstalan tanácstagok, felpumpált szabadságtér, leállított reményfutam.

MENYHÉRT: Neveletlen nevelők, érvénytelen jegyesek, leszázalékolt ifjúság.

MENYHÉRT: Pontatlan percemberek.

BOLDIZSÁR: Lepisszegett harsonák.

GÁSPÁR: Behorpadt dimenziók.

MENYHÉRT: Végigrepedt síkok.

BOLDIZSÁR: Akadozó csendek.

GÁSPÁR: Elgurult origó.

*mert elgurult vagy én tőle
hogy vasból vagy üvegből-e
nem tudhatod milyen messze
s ki vezetne ilyen lesz-e*

*csámpás csizmámban utána
tévedeztem botorkálva
lábam immár alig érzem
s nem kopott az univerzum*

*mikronnyit sem léptem alatt
nézem a besüppedt havat
újra befújja a szél*

*hallom ám nem tudom soha
hogy honnan zúg és hogy hova
de az elgurultról beszél*

GÁSPÁR: Én északról.

MENYHÉRT: Én délről.

BOLDIZSÁR: Én nyugatról.

SZOMORÚBOHÓC: Én meg innen!

GÁSPÁR, MENYHÉRT, BOLDIZSÁR: Honnan? Hahó? Honnan?

SZOMORÚBOHÓC: Innen.

GÁSPÁR: Keletről. Onnan hiányzik valaki.

SZOMORÚBOHÓC: Innen lentről.

MENYHÉRT: Mi is lent vagyunk.

SZOMORÚBOHÓC: Én a mélységből kiáltok.

BOLDIZSÁR: Nem kell kiabálnod. Halljuk úgy is, hogy szomorú vagy.

SZOMORÚBOHÓC: Persze, hogy az vagyok: én vagyok a Szomorúbohóc.

GÁSPÁR: Az más. Mi igazából szomorúak vagyunk.

SZOMORÚBOHÓC: Én is. Ezért vagyok bohóc. Tőlem akár mehetünk is.

GÁSPÁR: Várj csak, Szomorúbohóc koma! Valakinek vagy valaminek jönnie kell keletről is.

SZOMORÚBOHÓC: Ne várjuk, Gáspár koma, menjünk elébe!

*nem váltott meg még semmi hajnal
borostás szívvel kócos hajjal
hiába és ezerszer vártam
mint gyermekkoromban szertárban*

*CYGNUS betűztem ott a táblát
kitömött madár volt s tablók
közt félve csengőszóra lestem
úgy várok jelt ma Budapesten (vagy: ... vidéki esten)

nem jó álom szememre soha
már induljunk három jó koma
arcaim arcáig evégett

mosdottam le s agyó üvegek
szesz nem legyen nevem Szomorú
három dimenzió homorú*

MESÉLŐ: És nekiindulának: Gáspár, Menyhért, Boldizsár meg a Szomorúbohóc. Mindahányan afféle kereső emberek. Mentek, mendégéltek a nagy panelrengetegben, s egyszer csak ugyanoda érnek.

SZOMORÚBOHÓC: Ugyanoda érkeztünk, ahonnan elindultunk, Gáspármenyhértboldizsár koma!

GÁSPÁR: Mégsem egészen, Szomorúbohóc koma, mert van itt valami, ami még sosem volt errefelé, panelvidéken.

MENYHÉRT: Bizony ám, egy igazi púpos teve! Hogy lehet ez, Gáspár koma?

GÁSPÁR: Hát sivatagnak éppen ez is sivatag.

BOLDIZSÁR: Talán még ez is jobb neki, mint az állatkertben.

MENYHÉRT: Vagy a cirkuszban...

SZOMORÚBOHÓC: A cirkuszban jó! Persze csak addig, komák, amíg nevetnek a Szomorúbohócon. Ha ők is szomorkodnak, az szívtépő. Akkor nem marad más, mint elindulni valamerre.

PÚPOSTEVE: Egy ilyen a cirkuszban, Szomorúbohóc koma, neked éppen olyan, mint nekem háromkirályok nélkül, napkeleti bölcsek nélkül, keresőféle emberek nélkül... Ezek nélkül ugyanis nekem nincsen értelmem.

SZOMORÚBOHÓC: Márpedig mi éppen ilyenek vagyunk, Púsposteve koma!

PÚPOSTEVE: Akkor hát pakoljatok rám mindent, kereső komák, aztán induljunk.

GÁSPÁR: Ugyan mit pakolnánk rád?

PÚPOSTEVE: Hát azt, amit az előbb kipakoltatok: az országos pongyolaságot, az önkéntes önkizsákmányolást, a lepkesúlyú igényeket... Szóval, ami a szíveteket nyomja.

BOLDIZSÁR: Azért, hogy téged nyomjon, Púsposteve koma?

PÚPOSTEVE: Azért, hogy értelmem legyen!

*bírtam étlen szomjan
segítség sehonnan
nem jött düna recék
nyújtóztak szerteszét*

*könnyebb a tűfokán
lett volna bíz' komám
átbújnom de aztán
hazavettem gazdám*

*hiszen én a szolga
volnék vagy mifene
ki tudja mi dolga
ha az úr sincs vele*

*hát hátamon kit nem
mindnyájatok vittem*

MESÉLŐ: Rápakoltak hát a keresőféle emberek mindent, ami a szívüket nyomta, de ezzel nem lett kevesebb a hiányuk. Elindultak hát a panelrengetegben, és amint menének, egyszer csak furcsa zakatolást hallának.

WOLFNÉ: Kicsavarom a papírt az írógépből, új lapokat veszek elő, közibük rakom az indigót, írok. Kicsavarom a papírt az írógépből, új lapokat veszek elő, közibük rakom az indigót, írok. Kicsavarom a papírt az írógépből, új lapokat veszek elő, közibük rakom az indigót, írok. Kicsavarom a papírt, húsz éve vagyok a vállalatnál, hideget ebédelek, egyedül lakom. Wolfnének hívnak. Jegyezzétek meg jól: Wolfné, Wolfné, Wolfné!

GÁSPÁR: Én meg Gáspár, északról.

MENYHÉRT: Én meg Menyhért, délről.

BOLDIZSÁR: Én meg Boldizsár, nyugatról.

SZOMORÚBOHÓC: Én meg a Szomorúbohóc, letről, a mélységből.

PÚPOSTEVE: Én meg a Púposteve, telistele. De azért még te is rám pakolhatsz, izé. - ...hogyan is hívnak?

WOLFNÉ: Wolfné.

SZOMORÚBOHÓC: És mit írsz, Wolfné?

WOLFNÉ: Amit leíratnak.

SZOMORÚBOHÓC: Büntetésből?

GÁSPÁR: Bocsánat, szabadna a becses nevét?

WOLFNÉ: Wolfné.

SZOMORÚBOHÓC: Nem akarnál valami mást is írni, Wolfné koma?

WOLFNÉ: Mi mást írhatnék?

PÚPOSTEVE: No akkor, pakold rám te is!

WOLFNÉ: Hiszen olyan rozoga jószág vagy te, szegény Púposteve koma!

PÚPOSTEVE: De már egyre erősödöm. És ha te is rám pakolod a tiédet, meglátod, olyan leszek, mint a sivatag hajója.

WOLFNÉ: Papírsivatag, betűsivatag, akadozó csendek, elgurult origó... Nem láttátok valahol?

GÁSPÁR: Mi is azt keressük kedves Grószné...

WOLFNÉ: Wolfné.

GÁSPÁR: ...Wolfné koma.

WOLFNÉ:

*elgurult utána űzet
megbicsakló billentyűzet
míg ugrik Ó-ja mindig ő
visszapofáz az indigó*
*X-ből I-ből kötőjelből
néha három csillag kel föl
akkorra már teleírlak
bocsáss meg tiszta papírlap*
*álmom lesz vakítón fehér
hó hattyú vagy pöttöm egér
acélzongorám a dolgot*
*ne szépítsük kicsit boldog
lennék rég volt elfeledtem
fekete égbolt felettem*

MESÉLŐ: És mentek tovább együtt, de csak úgy bele a panelrengetegbe, mert csak a hiányuk vezérelte őket. Amikor már akkorára nőtt a hiány ürje szívükben, hogy attól csaknem kettéhasada, valami sziporkaféle jelent meg fejük felett, de nem láták, nem érzék, még csak nem is sejték, csupán egy aprócska borzongás adta tudtukra, hogy immár nem üres istenege alatt mendegélnek.

SZOMORÚBOHÓC: Miért álltál meg, Gáspár koma?

GÁSPÁR: Mert úgy éreztem, megálltatok mögöttem.

MENYHÉRT: Akkor bizony egyszerre álltunk meg, kereső komák.

PÚPOSTEVE: Pedig itt akkor az oázishiány, mint amekkora a panelsivatag.

WOLFNÉ: Papírsivatag, betűsivatag, és csak nagy ritkán három csillag a bekezdés végén. Most egy is elég lenne.

SZOMORÚBOHÓC: Akárhányszor fenékre huppanok, csillagokat látok.

PÚPOSTEVE: Amikor megszülettem, tevé anyácskám csillagot látott a homlokomon...

SZOMORÚBOHÓC: Mutasd csak! Szemedbe lóg a sörényed. Hát... nem is tudom. Mindenestre most felhő takarja a csillagodat.

GÁSPÁR: Engem bizony nem takart el felhő sohasem, mert engem állandóan reflektorok világítottak meg!

MENYHÉRT: Hát persze! Tudtam! Éreztem! Te vagy a Gáspár, az isteni Gáspár, a szuper! Énekelj valamit!

GÁSPÁR: Már teljesen kiénekeltem magam.

MENYHÉRT: Ha szupersztár nem is voltam, kaptam azért néhány csillagot. Már nem csillognak, csak nehezülnek, betyárul.

PÚPOSTEVE: Aggasd rám őket, lóg itt rajtam elég minden!

BOLDIZSÁR: Hát ami engem illet, én semmiben sem vagyok profi, csupán egy amatőr csillagász.

*aranytól ragyog-
nak az ablakok
az ég mennyei
emeletei*

*fönn kitárul a
kékben Orion
üvegkapuja
s a harmadikon*

*fönn fönn mintha lány
volna mindahány
Betelgeuse Ridel*

*szép Bellatrixszel
az éjen át ők
néznek barátnők*

SZOMORÚBOHÓC: Betelgeuse, Ridel és Bellatrix... Engem néztek, szép leányok? Ki-nevettek?

WOLFNÉ: Betelgeuse, Ridel és Bellatrix... Fejfájás-csillapítók. Meg kellene próbálni őket is.

BOLDIZSÁR: Csillagok ezek, Wolfné koma.

WOLFNÉ: Hát persze! Papírsivatag, betűsivatag, és csak nagyon ritkán három csillag a bekezdés végén: Betelgeuse, Ridel és Bellatrix.

BOLDIZSÁR: Vagyis a Kaszáscsillag, ahogy mifelénk látják őket téli éjszakákon, távcső nélkül is, csak úgy, hittel.

SZOMORÚBOHÓC: És még mit láttál távcsöveden, Boldizsár koma?

BOLDIZSÁR: Elmondtam: lefelé kerekítést, becstelen alábecslést, lepkesúlyú igényeket, kiporciózott végtelent.

SZOMORÚBOHÓC: És fenn? mit láttál fenn?

BOLDIZSÁR: Ugyanazt: pórázra fűzött pillangókat, huzalozott szivárványt, kifütyült énekes-madarakat.

SZOMORÚBOHÓC: Ennél feljebb nem mertél nézni?

BOLDIZSÁR: Szabad szemmel nem.

SZOMORÚBOHÓC: Akkor ereszkedj le hozzám, s próbáld meg innen!

BOLDIZSÁR: Megpróbálhatom. Igen, most már én is látom.

WOLFNÉ: Már én is. Csináljak róla mindenkinek másolatot, kereső komák?

SZOMORÚBOHÓC: Még ne, Wolfné koma, előbb csodáljuk meg!

GÁSPÁR: Még engem is túlragyog.

MENYHÉRT: Az én csillagaimat is.

BOLDIZSÁR: Mert ez másféle.

WOLFNÉ: Akkor én most...

GÁSPÁR: Immár nincs rá szükség, Wolfné koma, mert elindult.

MENYHÉRT: Vagyis velünk tart.

BOLDIZSÁR: De hát mi még el sem indultunk!

MENYHÉRT: Ki érti ezt? Hát akkor induljunk mi is!

GÁSPÁR: Mi utána, ő meg velünk.

* * *

MESÉLŐ: És mentek szépen a csillag után, és amint menének, a panelrengeteg kellős közepén keletkezett előttük egy szép kerek pázsit, abban legelész egy Csodafiúszarvas. Agancsának ezer ágabogán misemondó gyertyák égének. Az ő lábuk pedig földbe gyökerezék.

PÚPOSTEVE: Ekkor a csudát! És mindezt a ragyogást a fején tartja. Ez bizony nem púpos-teve!

CSODAFIÚSZARVAS: Én a Csodafiúszarvas vagyok.

WOLFNÉ: Ekkora szépet még álmomban sem láttam, pedig egyszer már piros szemű fehér egérrel is álmodtam.

GÁSPÁR: Én északról.

MENYHÉRT: Én délről.

BOLDIZSÁR: Én nyugatról.

CSODAFIÚSZARVAS: Én meg keletről.

SZOMORÚBOHÓC: Én meg innen, a mélységből.

WOLFNÉ: Kicsavarom a papírt az írógépből, új lapokat veszek elő...

CSODAFIÚSZARVAS: NE! Ne sóhajtozzatok, mert elalszanak a gyertyák.

SZOMORÚBOHÓC: Gyere velünk, Csodafiúszarvas koma, világítani!

CSODAFIÚSZARVAS: Nem mehetek, de elvihettek magatokkal. Tudjátok hogyan?

GÁSPÁR: Megőrözünk emlékezetünkben.

MENYHÉRT: Szóval az eszünkbe fogsz jutni.

CSODAFIÚSZARVAS: Így nem lesz jó. Én a szívetekbe akarok jutni.

BOLDIZSÁR: Jó, de akkor ki fog világítani, Csodafiúszarvas koma?

CSODAFIÚSZARVAS: A csillag, Boldizsár koma, gyertyáim is tőle kapják fényüket.

WOLFNÉ: Eltűnt. Vagyis, már bennem van. Ti is érzitek, kereső komák?

GÁSPÁR:

*miképpen egy forrás nesze
a csendet fölhangosítja
éneke világol így a
korom éjszakába messze*

MENYHÉRT:

*hová hálóját veti
mélye finom már az űrnek
szemében ott elmerülnek
a Szentlélek fényei*

BOLDIZSÁR:

*s kivetett hálóiba fog
egy reszkető csillagot
bensőbb távolból tündöklőt*

MIND:

*hogy irgalmad végtelenjét
rejtve Uram megjelenjék
a hajnal kapuja előtt*

* * *

MESÉLŐ: Mentek, mentek, és a csillag a panelpalota felé vezette őket. Abban lakott a Heródes. Nagy peckesen eléjük állt, mert bele akart látni a szívükbe, pedig abban akkor már mindannyian titkot őriztek.

HERÓDES Mit titkoltok előttem, keresőféle emberek? Addig úgy sem mentek innen tovább, amíg ki nem adjátok, mert ha én azt mondom, hogy bömbömböm, akkor ti úgy megijedtek, hogy azonnal kiadjátok.

WOLFNÉ: Én már meg is ijedtem, de akkor te nem lehetsz jó ember, akármilyen finom illatod is van.

GÁSPÁR: Nem te vagy az, aki leállította...?!

MENYHÉRT: Aki érvénytelenítette...?!

BOLDIZSÁR: Aki lefelé kerekítette...?!

GÁSPÁR: Aki pórázra fűzte?!

MENYHÉRT: Aki lepisszegte?!!

BOLDIZSÁR: Aki végigrepesztette?!!!

HERÓDES: Ugyan, barátocskáim, én csak elémentem vadászni, meglőttem, hazavittem, megsütöttem, és az icikepicikét megettem. Egészségemre!

SZOMORÚBOHÓC: Ez gyilkosság!

HERÓDES Viccelődés. De most már nem viccelek, mert most már azt mondom, hogy bömbömbömböm!! Értitek?!! Nem?!! Akkor mindjárt jön az izotóp! Jöjjön??? Az akarjátok, hogy jöjjön??!

PÚPOSTEVE: Ami rajtam van, mind a tiéd lehet, de ami bennem, azt már csak az enyém marad.

HERÓDES: Te nyomorult, te púpos teve!

SZOMORÚBOHÓC: Ha csúfolod barátunkat, megszakad a szívünk!

HERÓDES: Éppen ezt akarom, mert a titkokat kell... Szóval nem? Szóval kiálltatók a második próbát is. Tudjátok mit? Beszéljünk okosan!

WOLFNÉ: Egyszerű asszony vagyok, Heródes uram.

HERÓDES: Nem baj, nem baj! Az a jó. Én meg egy nagyon egyszerű főfőfő vagyok.

SZOMORÚBOHÓC: Én már csak azt mondom, hogy akkor bukfacezzünk egyet!

HERÓDES: Micsoda? Itt, a jelenlétemben?

SZOMORÚBOHÓC: Veled együtt!

HERÓDES: Az én vérnyomásommal? Az én elnyomásommal? A magasfeszültségemmel? A peckemmel, a pepecsemmel, a külsínemmel? Hát erre mit feleltek, barátocskáim?

WOLFNÉ: Ha a főnök őrvjög, akkor legjobb kicsavarni a papírt az írógépből, új lapokat venni elő, közibük rakni az indigót és írni.

HERÓDES: Úgy van! Más megoldás nincsen?

SZOMORÚBOHÓC: Van más is...

HERÓDES: Na erre magam is kíváncsi vagyok, ugyanis én vagyok a főnök! Akkor hát mi a megoldás? De nagyon vigyázz, mit mondasz!!

SZOMORÚBOHÓC: Azt, hogy fújd fel magad!

HERÓDES: Hehehe! Attól még nagyobb főnök leszek! Így ni! És most nagyokos?!!

SZOMORÚBOHÓC: Most pedig pukkadj meg!

HERÓDES Bömöbömöbömöbömöböm! Bömmmmmm!!!!

WOLFNÉ: Nahát! Ekkorka kis főnököt még nem látta! Mint egy léggömbcafát.

PÚPOSTEVE: Dobjad fel a hátamra, Wolfné koma, hadd könnyebbüljek meg tőle.

GÁSPÁR:

*Ha én főnök lennék
szolga volnék
virághoz
bogárhoz
térdeplőn hajolnék*

MENYHÉRT:

*ha én főnök lennék
szolga volnék
kávával
jó szóval
én kínálnám Wolfnét*

BOLDIZSÁR:

*ha én főnök volnék
parancsolnék
magamra
MÁTÓL TE SZOLGA VAGY
s nem lenne nálam szabadabb*

MESÉLŐ: Így hát megmenekülének, és a csillag vezetése őket tovább a panelrengetegben. Egyszer csak pásztorféle embereket pillantanak meg.

GÁSPÁR: Hé, jóemberek, kik vagytok ti itt a panelrengetegben, éjfélnek idején?

FŐPÁSZTOR: Mi bizony pásztorok vagyunk, és én vagyok a főpásztor.

KÖZPÁSZTOR: Én meg közpásztor.

PÁSZTORLÁNY: Én meg pásztorkány.

LÜKEPÁSZTOR: Én meg... Ki is vagyok én?

*ücsörgelő Kolompár
mezétlábbal kalimpál
úgy óbégat Kolompár
képe csupa korompor*

*devlára rézkolompért
adjatok zsák kolompért
cipellőt csókolom párt
egy másik rézkolompért
pertli lóg cipellőmből
mégsem botlik Kolompár
ingem ingyen körömpör-*

*költjébe jár kalán bor
s nem kell a két kolomp már
jó kedved add Kolompár*

FŐPÁSZTOR: Ez meg a Lúkepásztor.

MENYHÉRT: És hol van a nyáj?

FŐPÁSZTOR: Szétszéledt a panelrengetegben.

BOLDIZSÁR: Akkor mit őriztek, Főpásztor koma?

FŐPÁSZTOR: A nyugalmunkat próbáljuk megőrizni.

KÖZPÁSZTOR: Mert nagy bennünk a feszültség.

LÜKEPÁSZTOR: Mert nagy bennünk a... mi is? A kicsiség!

PÁSZTORLÁNY: Én meg pásztorórákat adok. Nem akartok?

SZOMORÚBOHÓC: Mi már a csillaggal vagyunk eljegyezve, Pásztorlány koma. Itt van felettünk.

FŐPÁSZTOR: Ha ti most csillag alatt álltok, mi miért nem?

GÁSPÁR: Mert a nyugalmatokat őrzitek.

PÁSZTORLÁNY: Én meg pásztorórákat adok.

LÜKEPÁSZTOR: Oda nézzetek, kilukadt az ég, és besüt a lukon a nap!

KÖZPÁSZTOR: Pásztorok, keljünk fel!

PÁSZTORLÁNY: De gyönyörű! És micsoda nézése van! Uramisten, lehetséges, hogy ez egyenesen rám szegődik?

SZOMORÚBOHÓC: Miért ne, Pásztorlány koma?

PÁSZTORLÁNY: Mert tán annyira lenn vagyok, Szomorúbohóc koma.

SZOMORÚBOHÓC: A végtelen messzeség a legmélyebb gödörből sincsen messzebb, mint azoktól, akik fenn hordják az orrukat.

GÁSPÁR: Én csak tanúsíthatom!

LÜKEPÁSZTOR: Ez meg mi?

WOLFNÉ: Nagy ritkán a bekezdés végére X-ből, I-ből és kötőjelből három csillagot teszek.

PÁSZTORLÁNY: Szabad meghallanom, amit hallok?

SZOMORÚBOHÓC: Én is hallom.

LÜKEPÁSZTOR: Én is. Ni csak, innen szól, az ingemből!

PÁSZTORLÁNY: Nem az ingedből, te szegény, hanem a szívedből.

KÖZPÁSZTOR: Pásztorok, induljunk Betlehembe!

FŐPÁSZTOR: Adjátok kezembe a főpásztorbotom, és adjátok a vállamra a fősubámat!

KÖZPÁSZTOR: Adjuk inkább a szegényeknek, Főpásztor koma!

FŐPÁSZTOR: Hogyan legyek főpásztor fősuba, főpásztorbot, főpásztortáska nélkül?!

KÖZPÁSZTOR: Lehetnél egyszerű lelki pásztor is.

LÜKEPÁSZTOR: Gyere csak, Lelkipásztor koma, tedd ide a füled a lélekmuzsikára!

GÁSPÁR: Elindult a csillag, pásztor komák!

KÖZPÁSZTOR: Méghozzá Betlehem felé.

MIND:

*kereső de soha csiszár
aki velünk jó eleve
Gáspár Menyhért és Boldizsár
Wolfné Pásztor Púposteve*

*melyikünknek nincs otthona
elérje csak ama várost
Betlehem ma minden koma
álma alá kerít vánkost*

SZOMORÚBOHÓC:

*mélázásom már valahol
város végén szamaragol
egyáltalán mi még számít
keresgéli azt az számot
egy árva remiztől gyalog
bukdácsolnak az angyalok*

* * *

MESÉLŐ: És vezette őket a csillag a panelrengetegen át, vezette, vezette... Vezette... Nem tudom tovább. Képtelen vagyok... Kiment a fejből. Tudják, lett volna az a lakáscsere... De az a betegség... és hát a férjem... Persze megértem őt, de ha így megy, rossz vége lesz... Az üzemben meg mindig a zúrók... Az anyósom pedig most már komolyan haldoklik... A gyerekek meg állandóan nyúznak, hogy meséljek. Szétmegy a fejem! Bocsássanak meg... Nagyon kérem, mesélje valaki más tovább. Igazán sajnálom, szégyellem...

WOLFNÉ: Ne szégyellje! Most már csak oda találunk valahogy. Jöjjön maga is velünk.

MESÉLŐ: És a gyerekek?

PÁSZTORLÁNY: Majd én vigyázok rájuk?

SZOMORÚBOHÓC: Gyere csak nyugodtan, Mesélő koma!

PÚPOSTEVE: Tedd csak rám, Mesélő koma!

MESÉLŐ: Mit tegyek rád, Púposteve koma?

PÚPOSTEVE: A férjedet, az anyósodat, a zűröket, amitől szétmegy a fejed, amitől már mesélni sem tudsz.

GÁSPÁR: Kereső komák, megállt a csillag!

LÜKEPÁSZTOR: No, csillagocskám, elfáradtál? Jól van, nem bánom, pihenjünk meg!

KÖZPÁSZTOR: Most már emlékszem!

MENYHÉRT: Mire emlékszel, közpásztor koma?

KÖZPÁSZTOR: Valami régre, valami igazira, valami karácsonyira.

MENYHÉRT: De hát ez egy közönséges panelház.

BOLDIZSÁR: Ez csak a Panel utca 1994.*

FŐPÁSZTOR: Pedig a csillag éppen itt állt meg, és mi lelkipásztorok megérezzük.

SZOMORÚBOHÓC: Mit éreztek meg, Lelkipásztor koma?

FŐPÁSZTOR: Még csak a lelkeket.

WOLFNÉ: Nagy ritkán a bekezdés végére három csillagot teszek.

KÖZPÁSZTOR: Talán énekelnünk kellene...

PÚPOSTEVE: Előbb pakoljatok le rólam, ha már megérkeztünk.

MESÉLŐ: És oda hordták ajándékaikat a lábuk elé...

GÁSPÁR: Hová, mesélő koma?

MESÉLŐ: Hát nem látjátok?

GÁSPÁR: Aranyat, tömjént, mirrhát...

SZOMORÚBOHÓC: Már én is látom.

GÁSPÁR: A fényt én is.

SZOMORÚBOHÓC: Nem fény ez, hanem, tény.

FŐPÁSZTOR: Úgy bizony, a legfényesebb tény. Pontosabban: ez a fény annak a fénye, Ami, Aki a legvalóságosabb.

KÖZPÁSZTOR: Hühühű!! Akkor itt vagyunk!

WOLFNÉ: Igen, ők azok...

LÜKEPÁSZTOR: Jé, ennek a kismamának nemcsak gyereke, hanem titka is van! Tudod, kismama, az én mamám meghalt már. Nem lennél az én édesmamám is?

FŐPÁSZTOR: Ne bomolj már, Lükepásztor, viselkedj betlehemi pásztorhoz méltón! Most úgy is rajtunk a sor.

PÁSZTOROK:

*mókus mókus mókus
hó rege rejtem
fonott kalács mákos
kabátomba rejtem*

* Mindig az az évszám, amikor játsszuk.

*korom korom korom
hó rege hó hó
szösze forró zsömlye
degesz zsebünk tömje
ugye Lúkepásztor
hó rege mafla
jóllakatott párszor
naplángos holdkifli
szeretsz szeretsz szeretsz
hó rege róna
mennyi mézes perec
kellene ha vóna
kolibri csíz rigó
hó rege rajta
cipó és origó
só csillag hó rajta
kenyér kenyér kenyér
mindennapi kenyér
fölött való kenyér
fehér fehér fehér*

GÁSPÁR: Most pedig rajtunk a sor, háromkirályokon! Hányan is vagyunk? Gáspár, Menyhért, Boldizsár, Mesélő, Púposteve, Wolfné, Szomorúbohóc! Akkor most mi jövünk!

MIND:

*sírnánk szégyen fojtogat
hitünk aranya hiszen
belőle betömni sem
lehet egy vacak fogat
Urunkhoz emelsz tömjént
füstnek hívjuk majd alul
füstből finom hamu hull
megadod magad önként
ím arany tömjén s mirrha
azért teszünk Elébed
a szemünk könnybe lábad
nem leborulunk sírva
királyok Királya vagy
sírásunk legboldogabb*

GÁSPÁR: Mit vettél észre, Szomorúbohóc koma?

SZOMORÚBOHÓC: Itt a gyermek is, Szent Anyja is, a jászol is. De hol a szamár? Hadd legyen én!

PÚPOSTEVE: Én meg hadd legyek a betlehemi púposteve.

MESÉLŐ: Azzal, a szép csillaggal a homlokán oda is állt balról, a szamár meg jobbról, Szent Anyja meg visszatette a jászolba a kisdedet, és az ajándékokat bámulta: az oda hordott zűröket, sóhajokat, álmatlan álmokat...

GÁSPÁR: A terepszínű szürkéséget.

MENYHÉRT: A lepisszegett harsonákat.

BOLDIZSÁR: A behorpadt dimenziókat.

SZOMORÚBOHÓC: Az elgurult origót.

*majd fönn fönn fönn égi porondon
ha nem rád kire lenne gondom
kínokra gomboltam tűpárna-
szívem s mintha semmi sem fájna*

*pedig szorongás és szerelem
játszottak mindig velem
s velük én volt alkalom bőven
most hallgathatom hogy IDŐ VAN*

*gondom ha nem rád mondd meg kire
nem vagyok senkinek semmije
itt néki bár manézsából elcsap*

*voltam jó fia is tán szétszórt
majd havazni kezdek egyszer csak
egy estén mennyei fűrészpórt*

MESÉLŐ: És az ajándékok egyszerre csak ragyogni kezdtek, a Gyermek mosolyától. És akkor öbennük is kigyúltak, és hangolódni kezdett bennük a békesség.

FŐPÁSZTOR: Hát bizony, már eléggé későre jár...

WOLFNÉ: Maradjunk még? Hová mennénk?

FŐPÁSZTOR: Mos már bárhova, kereső-találó komák, mert már egymás tagjai vagyunk. De ha maradunk, csendesedjünk le.

LÜKEPÁSZTOR: Jóccakát, kereső komák! Én befekszem aludni a csöppség jászola alá.

FŐPÁSZTOR: Van ott hely még elég minden jóakarátú embernek.

KÖZPÁSZTOR: Hühühü! Ide nézzetek, komák! Micsoda szép golyóbist találtam!

SZOMORÚBOHÓC: Nem golyó az! Úgy hívják, origó, vagyis a világ közepe. Jól jegyezzük meg a helyet, hogy mindig ide találjunk.

MIND:

*beton-Bakonyban neon-éjjel
tejjefhér fény foly szerteszéjjel
széledt nyájunk egybetereli
szívben ki e titokkal teli*

*dicsérjen Kisded pásztorének
mielőtt megfüröszténének
pólyál szelíd boci s gödölye
lehellet óv Szentanya öle*

*kapcánk hólétől lett lucskos már
Kicsi Gyermek te ringatózzál
terítünk sorba Reád inget*

*mindjobban melegítesz minket
csönd csönd csönd csak a csengettyűk még
pásztorok Pásztorá velünk légy*

PANEL-PASSIÓ

Szereplők:

KRISZTUS
SZENT PÉTER

PILÁTUS
GAZDAG IFJÚ
BARTIMEUS
MÁRIA
CYRENEI SIMON
VERONIKA
SZÁZADOS
HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY
NIKODÉMUS
NAIMI IFJÚ
SIMON FARIZEUS
ZAKEUS
SZAMÁRIAI ASSZONY
ARIMATEI JÓZSEF

KRISZTUS: Velem tartasz, Péter?

PÉTER: Már hogy is ne, Uram Krisztus, egy ilyen ragyogó tavaszi napon. Legalább körül-
nézünk egy kicsit ebben a szép kerek világban.

KRISZTUS: Mit láatsz?

PÉTER: Szent Isten! Egy rakás keresztet.

KRISZTUS: Ne ijedj meg, inkább válassz egyet!

PÉTER: De, Uram... Ahogy parancsolod...

KRISZTUS: Látom, egy szép mellkeresztet választottál. Szépen festesz vele, akár egy római
pápa.

PÉTER: De Uram! Nem vagyok méltó... De te miért? És miért ezt a hatalmasat?

KRISZTUS: Indulhatunk, Péterem?

PÉTER: Hová, uram?

KRISZTUS: Járunk egyet. Egy kis keresztutat.

PÉTER: Muszáj, Uram? És máris egy szakadék. Te persze átjutsz rajta, de én...

KRISZTUS: Te is, kishitű. Szépen átfekteted rajta a keresztedet és átsétálsz rajta, mint én,
látod?

PÉTER: De Uram, az enyém erre ugyancsak rövidke.

KRISZTUS: Ez már szentigaz! No gyere, sétálj át az enyémen!

PÉTER: Köszönöm, Uram. Segíthetem vinni?

KRISZTUS: Köszönöm, Péterem.

PÉTER: Nem felfelé megyünk?

KRISZTUS: Most lefelé.

PÉTER: A városba? Emelkedettség helyett csupa alantasság. Telistele...

KRISZTUS: Stációkkal! Itt is van az első.

PÉTER: Ő lenne az? Nekem valahonnan nagyon ismerős. Hát persze. Pilátus az. Csak civilben. Mit csinálsz itt?

PILÁTUS: Várok.

Péter: Kire, jóember? Vagyis gonosz ember. Látnod Uram, már bocsáss meg, de nem kellett volna belevenni a krédóba! Őrá vársz, ugye?

PILÁTUS: Minden útkereszteződésnél eszembe jutott.

PÉTER: A keresztről, mi? Te Pilátus!

PILÁTUS: Egy pillanatra mindig meg kellett állnom. Akár a légióban, akár a keresztes hadjáratban, akár az idegenlégióban. És minden útkereszteződésnél. Mind a mai napig. Itt a városban is. A piros a véred, a sárga irigységem, a zöld a tovább reménye, de azután megint piros.

KRISZTUS: *Moraj, tömeg, illatos víz, kendő, hófehérség...*

PILÁTUS:

„Ecce homo!” és moraj. S tömeg.

Csodákért kijáró köszönet.

Pilátus ítéletről jövet:

„Szóval nem én a büntelent... Ők szabták ki, ami eljövend... Ők...”

Tál illatos vizet kér. Kendőt. -

Beleivódik szövetébe

A hóhérok hófehérsége.

PÉTER: Te is megfoghatod. Ezt meg vedd a nyakadba!

* * *

PÉTER: Ha jól látom, már itt is van a második stáció. Ez a figura is nagyon ismerős. Min töprengsz, jóember, ha valóban az vagy?

GAZDAG IFJÚ: Mostanában már csak keresztrejtvényeken. Sok feladványt megfejtettem és meggazdagodtam, de az etikai kódexet mindig betartottam.

PÉTER: Ó, hát ez a gazdag ifjú!

GAZDAG IFJÚ: Csak a kereszt rejtélyét nem, fejtettem meg. Az INRI-t meg az ICHTHUS-t.

PÉTER: Pedig egyszerű: a feladványt fel is kell ám venni, komám!

KRISZTUS: *Kereszt, ereszt, vesztőhelye, jelek jele, Paradicsom-fácska.*

PÉTER: Kapizsgálsz már, nagyokos?

GAZDAG IFJÚ:

Mert az Úr már el nem ereszthet

mindaddig, míg nem adja ezt meg:

megkapja mindönk a keresztet,

*hogy induljunk vállunkon vele
virágos városból kifele.
Terhünk szégyen és Jelek jele.
Az út vége a veszthely-e?
Vagy Paradicsom-fácska helye?
Áron viruló új vesszeje?*

PÉTER: Na jól van, akkor kapaszkodj bele te is.

PILÁTUS: Ezt pedig vedd át tőlem, jó hasznát veszed te is.

* * *

PÉTER: Ni csak, egy vak koldus, mint a régi szép időkben. Akár a vak Bartimeus is lehetne.

BARTIMEUS: Az vagyok, de már csak rövidlátó.

GAZDAG IFJÚ: Te sem látod a fától az erdőt, igaz?

BARTIMEUS: Bizony, egy kicsit elvesztem a részletekben: a kamatokban, a nüánszokban, a tizedesekben, az árnyalatokban, a mikrovilágban.

PÉTER: És most mivel foglalkozol?

BARTIMEUS: Kidolgozom a részleteket.

PÉTER: És hogy szolgál az egész-séged?

BARTIMEUS: Elvesztem. A részletekben.

PILÁTUS: Fordulj az origóhoz!

PÉTER: Azt a kereszt tövében keresd, s gondoldj első botlásodra.

GAZDAG IFJÚ: Arra, hogy miben botlottál meg először.

BARTIMEUS: Azt tudom: részletekben.

KRISZTUS: *Tört és egész, tört test, tört én, megtörtént.*

BARTIMEUS:

*Hogy is van az első elesés?
A látvány esendősege. És
az új érzés, hogy most megtörtént,
amint elfogja a megtört Ént.
Hiszen tört a test. A lélek kész.
Bármely vesz. Hiába az egész.*

PÉTER: Hát akkor vedd fel te is, Bartimeus.

GAZDAG IFJÚ: Ezt meg te hordozd tovább, mert felettébb egész-séges.

* * *

PÉTER: Negyedik stáció: Jézus találkozik, anyjával, Máriával. Ez viszont, Uram, az a Mária, a nyüzsgős.

MÁRIA: Sűrögtem-forogtam. Főztem a seregbe, tépést csináltam, nagyasszony voltam, benne voltam a harmadrendben, a kongregációban, a mozgalomban, a védnökségben, a szülői munkaközösségben, a vöröskeresztben. Belefáradtam, aztán leültem a tévé elé.

PÉTER: Osztottad a jót, de befogadtad-e, mint a másik Mária, a názáreti?

BARTIMEUS: Szenvedtél-e vagy csak küszködtél?

MÁRIA: Azt igen! Bűdös kölykökkel...

GAZDAG IFJÚ: Sírtál-e vagy csak siránkoztál?

MÁRIA: Csak siránkoztam. De, kérdezem tőletek, elbírja-e a végtelen szeretet, hogy bárki is hiányozzon az Öröklétből?

KRISZTUS: *Mária, Mária, Mária, méhének gyümölcse, szenvedés pohara.*

MÁRIA:

*Mária, Mária, Mária.
Fiát, jaj, így kell most látnia.
Mária méhének gyümölcse
pedig Isten egyszülött fia.
Szenvedés poharát kiöntse -
nincsen és nincs, nincsen senki ma,
nem segít Ég, se könny, se ima,
Mária! Mária. Mária.*

GAZDAG IFJÚ: Gyere, asszony, néked is akad egy fogás.

BARTIMEUS: Ezt pedig most te vedd a nyakadba, hadd legyen ékszered.

* * *

PÉTER: Egyre többen visszük, s egyre nehezebb lesz. Még szerencse, hogy a következő stáció Cyrenei Simon lesz. Itt is van. Remélem, emlékszel még...

CYRENEI SIMON: Csakhogy én akkor parancsra vittem. A tiedét, Uram, vittem, de az enyémet elhajítottam. Aztán nehezebbnél nehezebb keresztet emelgettem.

PÉTER: Életszentség?

CYRENEI SIMON: Nem. Mutatvány. Produkció. Világbajnokság. Atlétika.

BARTIMEUS: Az ám! Krisztus atlétája!

CYRENEI SIMON: Az atléta diszkoszt vet, gerelyt vet, kalapácsot vet, Krisztus atlétája viszont keresztet.

PÉTER: És most vinnéd?

CYRENEI SIMON: Félek, most már késő.

KRISZTUS: *Súly, nehezebb, vállára, teher, félsz, iszony.*

CYRENEI SIMON:

*Másokat sikerült. S volna mi
nehezebb? Magunk megtartani?
A súlyt Simon, a cyrénei
vállára átvéve érezi.
Dolgozik a mezőn naphosszat.
Teher s teher. Egyik se rosszabb,
csak amit az iszony növesztett.
Félsz nélkül viszi a keresztet.*

PÉTER: Ez már a tiéd is, nyugodtan viheted.

MÁRIA: Hogy ismét bajnok lehess, ezt meg a nyakadba akasztom.

* * *

PÉTER: Uram, egy pillanatra!

KRISZTUS: Mit sutyorogsz, Péter?

PÉTER: Ez itt egy, izé...

KRISZTUS: Ez a hatodik stáció.

PÉTER: De hát ez egy afféle...

KRISZTUS: Miféle?

PÉTER: Igazat szólva, olyan, mint a többi, de ez egy még olyanabb.

KRISZTUS: Ez Veronika. A többiek pedig péterek.

PÉTER: Te lennél az a Veronika?

VERONIKA: Már nem vagyok az. És már ez a kendő sem az.

MÁRIA: Mit tettél vele?

VERONIKA: Integtettem.

GAZDAG IFJÚ: Kinek?

VERONIKA: Minden férfiben az ő arcát kerestem. Egy kicsit mindegyiké hasonlított rá, de egyik sem őt kívánta, hanem engem.

MÁRIA: Vagy valami mást, általad.

VERONIKA: Bepiszkolódtam, s a kendőről eltűnt az arca.

MÁRIA: Könnyeidbe mártva előhívhatod.

VERONIKA: Úgy beszélsz, mint Mária.

MÁRIA: Ez hamarosan veled is bekövetkezhet.

KRISZTUS: *Karcolt arcot, igazabbat, kendőnyi szövet, nyomorúság negatívja.*

VERONIKA:

*Lát most Veronika oly arcot,
minél igazabbat nem karcolt,
festett soha, s nem vésett ki és
nem is fog többé emberi kéz.
Kezében a kendőnyi szövet,
amin a vér, a könny s a köpet
a nyomorúság negatívját
megszentelődve előhívják.*

PÉTER: Gyere, jut még neked is hely.

MÁRIA: Ettől meg Máriává lehet Veronika.

* * *

PÉTER: Ez meg itt, ha jól látom, egy százados.

SZÁZADOS: Római, gall, németrómai, kuruc, labanc, porosz, orosz, tartalékos, géhás és ávéhás.

PÉTER: Pedig neked akkora hited volt, hogy „mondjad csak egy szóval”, minket meg lekishitűzött az Úr, megjegyzem jogosan.

SZÁZADOS: Szolgám meggyógyult, engem kitüntettek, ezután úgy ment minden mint a karikacsapás. A másodiknál kellett volna megdöbbenni, mert a harmadiknál már szokássá vált a csoda, a felemelkedés, vagyis hát az elbukás.

KRISZTUS: *Első, második, újra megtörténhet, közös szégyen.*

SZÁZADOS:

*A második földrebukást már
- mint volt az első lerogyásnál -
tán váratlannak se vélhették
körülötte: „Megtörténhet még!”
Közös szégyen. Valahogy könnyebb.
Mily könnyedén ered el könnyed.*

VERONIKA: Tessék, ebbe megtörülheted.

SZÁZADOS: Köszönöm. Mégsem akarom. Ebben már van valaki.

PÉTER: Ez meg, ahogy nehezedik úgy lesz könnyebb. Gyere te is markold meg!

VERONIKA: Ez meg közlegényi rangod jelezze.

* * *

PÉTER: Hányadik is jön, emberek? Na végre, egy apáca!

GAZDAG IFJÚ: Márpedig ez a házasságtörő asszony.

HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY: Hogy is magyarázzam. Asszonyból szűz lettem, mert hozzá-szegődtem, mert lemondtam mindenről. Hordtam a vizet a keresztelőkutakba, virrasztottam, böjtöltem, sebeibe rejtettem arcom, hogy ne lássam az egyre gonoszabb világot, kiüresítettem magam.

PÉTER: És elvesztetted a kedélyedet.

HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY: Csak szomorított, hogy mennyire bántják őt.

PÉTER: És ezzel újra keresztre feszítetted a kitárt karút, keresztre feszítetted a feltámadt Krisztust.

SZÁZADOS: És te mikor voltál életedben a legboldogabb?

PÉTER: Akkor, amikor harmadszor tagadva meg őt keservesen sírvafakadtam.

HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY: Igen, én sajnos csak sirattam, de nem örültem, nem hoztam gyümölcsöt, meddőhányó lettem, asszonyból, szűzből semlegesnemű.

KRISZTUS: *Jeruzsálem leányai, meddő gazok, sírva sírni.*

HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY:

*Hát ez is még hátra: sírva itt
látnom Jeruzsálem lányait.
Miért e jajgatás? Nincsen ok,
nincsen, hogy én rajtam sírjatok.
Jeruzsálem lányai, ti,
Magatokon kell sírva sírni!
Ha így jár egy gyümölcsöző fa,
mi vár vajon meddő gazokra?*

PÉTER: Tagadásból örömkönnék, keresztből széttárt kar. Gyere fogd meg a kezét!

SZÁZADOS: Parancsba adom neked, nővérem, tűzzed ki jelét!

* * *

PÉTER: Ha már nem jöttem volna rá, hogy mifélékkel találkozunk, azt hinném, Uram, hogy ez Nikodémus.

NIKODÉMUS: Aki napkeleti bölcsből napnyugati bölcsész lettem.

BARTIMEUS: És kiokosodtál a bölcsességből.

NIKODÉMUS: Urunk hozzánk lett hasonlónak, mi meg, nagyokosak elvonatkoztatunk. Tőle. Azt a sok nullát, ami vállaira vett gyengeségünk volt, önmagunk után írtuk.

SZÁZADOS: S lettünk előbb századosok.

PILÁTUS: Majd ezredesek.

GAZDAG IFJÚ: Végül milliomosok.

NIKODÉMUS: Cezaromán és grafomán írástudók.

KRISZTUS: *Harmadszor már egészen ránk hasonlított.*

NIKODÉMUS:

*Lám elesett. Harmadszor is. Ott
már egészen ránk hasonlított.
Magára vett gyöngeségeink
a vállain nehezebbek, mint
a kereszt nehezülő súlya.
Lám elesett. Harmadszor. Újra.*

PÉTER: Itt a kapaszkodó, gondold meg jól, Nikodémus!

HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY: Aki ezt magára akasztja, köldöknézőből lényeglátó lesz.

* * *

PÉTER: Ez a fiatalember is pokolian ismerős...

NAIMI IFJÚ: Jól mondod: pokolian. De nem az volt a pokol, ahonnan visszahozott, az csak a tornáca, hanem az, hogy nem hittem el, hogy feltámadtam. Így aztán csak ismételtam.

NIKODÉMUS: És a mennyiség sehogysem akart átcsapni a minőségbe.

NAIMI IFJÚ: Te monád. Nem vettem észre, hogy jelévé lettem, hanem élveztem öröközőnek tűnő ifjúságom. Jel helyett kuriózzummá váltam, csudabogár lettem, aki egyszer született és kétszer halt meg, holott fordítva lehetett volna: kétszer születtem, először gyermeknek, másodszor jelnek. Örökifjú ikonná lehettem volna, s koravén playboy vagy éppen pornográfia lettem.

KRISZTUS: *Már csak testét nem vetette le.*

NAIMI IFJÚ:

*Bíbor ruháját letépték rég.
Repesztik csúfos öltözkését.
Nép vihog, hóhér, minden őre.
Áll. Mint kő s koponya, oly pőre.
Már csak testét nem vetette le.*

*Meztelen szégyen. S Jelek jele.
Bűntudó Ádám. Isten fia.
Megdicsőült pornográfia.*

PÉTER: Gyere, Ádám, csábulj most ehhez a fához.

NIKODÉMUS: És jelezzed meg magad ezzel!

PÉTER: Ez meg mintha az egyik kollégád lenne, Nikodémus!

* * *

NIKODÉMUS: Simon farizeus!

SIMON FARIZEUS: Most Simon filozófus.

VERONIKA: Téged én ismerlek. Hogy kerültél oda, a koraszülött osztályra?

SIMON FARIZEUS: Mert ott aztán van min elmélkedni és botránkozni. Életre delejezzük a selejtet. Gúnyt űzünk a Taigetoszról.

VERONIKA: Alig egy kilós eltorzult arcú, agonizáló emberfiák a búrák alatt!

SIMON FARIZEUS: Életre ítélték.

KRISZTUS: *Általverik, betelik, ki kell innia, íme az ember.*

SIMON FARIZEUS:

*Mindaddig az Úr nem ereszt el,
míg nem leszel egy a kereszttel.
Íme az ember. És az Isten.
Ég, se könny - nincsen ki segítsen.
Testét szögekkel általverik.
Szenvedés pohara betelik,
s nem múlhat el. Ki kell innia.
Három óráig az agónia.*

PÉTER: Jer, egyre nő a feladat, elférsz te is alatta.

NAIMI IFJÚ: A nagy mellé itt egy kicsi is, hogy felnőj vele a nagyhoz.

PÉTER: Pedig itt kellene lenni a tizenkettedik stációnak.

* * *

BARTIMEUS: Itt is van, vagyis ott fenn, nézd csak!

PÉTER: Zakeus! Itt jön az Úr, gyere le!

ZAKEUS: Nem jövök. Nem vagyok méltó. Különben is csak kíváncsi voltam. Kíváncsi voltam, s mindenhová eljutottam, sok mindenki hívott meg asztalához. Sokat nyüzsögtem, sok helyre bejutottam, sok mindennel beteltem.

NAIMI IFJÚ: Az a fontos, hogy kíváncsi maradtál.

ZAKEUS: Az a baj, az a nagy baj, hogy már nem vagyok kíváncsi, már minden megtörtént velem. Felpörögtem és leeresztettem. Jó itt nekem, nem akarok lejönni. Egy idő után csak a tévét néztem, aztán itt kötöttem ki. Jó itt nekem.

PILÁTUS: Kérdés, hogy akkor igazán kíváncsi voltál-e rá.

ZAKEUS: Igazat szólva nem egészen értettem, mit akar velem, kisemberrel az a vándor-próféta. Pontosabban...

CYRENEI SIMON: Pontosabban nem merted megérteni. Túl kicsi voltál...

PÉTER: Vagyis kicsiny hitű.

KRISZTUS: *Egy csepp rám is aláhull.*

ZAKEUS:

*Most hasad szét Salamon fátyla.
Most a napot senki sem látja.
Állnak hirtelen támadt homályba most.
Mindnyájan hallják a századost:
„Bizony ez az Isten fia volt.”
Öt sebtől vérzik még a Holt,
Vére a keresztfájára folyt.
Vérből egy csepp rám is aláhull
Bűnösségem bocsánatául.*

PÉTER: Gyere csak le Zakeus, mostantól kezdve ez a fa emel föl.

SIMON FARIZEUS: Ez meg lehúz, de csak emberméretűre.

* * *

PÉTER: Úgy látszik, hozzá kell szoknunk, hogy az Úr szeszélyéből itt már mindenki stáció lehet. Ez ugyanis, barátaim, a szamáriai asszony.

SZAMÁRIAI ASSZONY: Vagyis szamaritánus, barbár, gyűttment, tót, rác, sváb, oláh, zsidó, cigány, aki megtudta titkát Uratoknak. Beavatott lettem, ám ezzel kiváltam. Titkom hamarosan szexepilem lett, s mindenkit körémbüvölt. Világszám lettem. Konkurensé Máriának. De csak Madonna. Szomjaztak utánam. Istenem, hányan és hány kulacsosok?! De korsóm kiürült, hiába kongatok vele. Bizonyságom kimértem, titkom megszegtem, ölembe már senki nem hajtja fejét. Én csak megértettem, Mária viszont befogadta.

KRISZTUS: *Mária, Mária, Mária, miképpen volt, és most, és lesz mindörökre.*

SZAMÁRIAI ASSZONY:

*Mária. Mária. Mária.
Fiát, jaj, így kell látnia.
„Hol volt az angyali légió,
hogy óvja, ha tényleg égi Ő?!”
Csúfolt fiát tartja ölében;
holt fiúkat anyák, miképpen
volt, és most, és lesz mindörökre.
Letörölhetetlen a könnye.*

VERONIKA: Gyere, ezzel letörölheted.

PÉTER: Gyere asszony, fog meg a bizonyságot.

ZAKEUS: A titkot meg akaszd nyakadba.

* * *

PÉTER: Végre egy derék ember! Bemutatom nektek, Isten vándorló népe, Arimatei Józsefet, aki volt szíves sírboltját Krisztus Urunknak felajánlani.

ARIMATEI JÓZSEF: Örökbe adtam, de harmadnapra... Máig nem értem, mi történt. Mutogatom mind a mai napig, tessék, nézzétek az üres sírboltot, de nem tudom megmagyarázni. Így

aztán a semmit mutogatom. Kisemmizett vagyok. Másoknak legalább jutott egy-egy betekert fáraó, nekem csak Krisztus hült helye. Így aztán, ha jönnek, nem szólok semmit, s oda mutatok. Ők meg lázasan sutorognak, de miről? Jönnek a riporterek, kérdezik, mi volt itt. Elmondom. Kérdezik, mi történt. Elhallgatok.

MÁRIA: Próbáld meg! Segítünk.

PILÁTUS: Az öröket én állíttattam.

GAZDAG IFJÚ: Az illatszereket az én boltomban vették.

BARTIMEUS: Én csak távolról figyeltem, de a nagy fényesség - ennyit láttam - majdnem másodszor is megvakított.

CYRENEI SIMON: Én a földemen dolgoztam, amikor egy hirtelen szellőcske megcsapott. Már tudom, akkor lehetett.

MÁRIA: Én az asszonyokkal voltam, s az angyaltól tudtuk meg.

VERONIKA: Én még mindig sirattam, amikor is egy villanásra ragyogni láttam arcát kendő-mön.

SZÁZADOS: Nekem embereim jelentették, hogy Jeruzsálemben valami zűr volt, de aztán minden rendbejött.

HÁZASSÁGÖRŐ ASSZONY: Én felébredtem, felkeltem, s magam sem tudom megmagyarázni, mért, meglestem a hajnalhasadást. Olyan szép volt, hogy napokig zokognom kellett miatta.

NIKODÉMUS: Én még ébren voltam akkor, a lerombolt és három nap alatt felépített templomról elmélkedtem.

NAIMI IFJÚ: Én akkor barátaimmal mulattam az időt, de amikor már hajnalodott, egy pillanatra eszembe villant, hogy most pontot kellene tenni, kígyómarta fűgébe, gyorsan ölöbe harapni, vagy harmadszor is elkezdeni.

SIMON FARIZEUS: Én álmomban a Keresztelő Jánossal vitatkoztam. Óróla.

ZAKEUS: Én úton voltam hazafelé. Már ott voltam a város falai előtt, amikor egy ágyból kibújt kisgyerek penderült ki az egyik házból, és látszólag minden ok nélkül hangosan felkacagott.

SZAMÁRIAI ASSZONY: Én fölébredtem arra, hogy férjem halottan fekszik mellettem. Hevesen ölelgetni kezdtem tiszta szerelemmel, mire ő felébredt, s nevetve monda, hogy most őt feltámasztottam.

ARIMATEI JÓZSEF: Én le sem hunytam szemem azon az éjszakán. A büszkeségtől, és a boldogságtól, hogy nekem ilyen neves vendégem van. Azon a reggelen is kimentem meg nézni. De már csak a semmit találtam. Mást én nem is tudok mondani.

KRISZTUS: *Ácsolt, áloé, ám, drága, édes, eltűntél, eszmék, föl, gyolcs, halban, halkan, hatalmakra, hív, holt, így, Jézus, Jónás, karod, megmosdattak, mentél, mint, mirha, szegeztek, sziklabolt, tárt.*

ARIMATEI JÓZSEF: Nem értem... Segítsetek!

PILÁTUS: Megmosdattak.

GAZDAG IFJÚ: Jézus, drága Holt.

MÁRIA: Áloé.

VERONIKA: Mirha.

HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY: Gyolcs.

SZAMÁRAI ASSZONY: Sziklabolt.

CYRENEI SIMON: Édes Jézus.

BARTIMEUS: Így mentél halkan.

SZÁZADOS: Eltűntél.

NIKODÉMUS: Mint Jónás a halban.

NAIMI IFJÚ: Tárt karod hív.

SIMON FARIZEUS: Föl így szegezték.

ZAKEUS: A hatalmakra ácsolt eszmék.

ARIMATEI JÓZSEF:

*Megmosdattak, Jézus, drága Holt.
Áloé. Mirha. Gyolcs. Sziklabolt.
Édes Jézus, így mentél halkan,
eltűntél, mint Jónás a halban.
Tárt karod hív. Föl így szegezték
a hatalmakra ácsolt eszmék.*

PÉTER: De nagy csend lett, Uram. Feltámadás előtti csend. Vagy inkább megkukultak. Most mit csinálsz velük?

KRISZTUS: Feltámasztom őket. „Szálla alá poklokra...” Kapizsgálsz már?

PÉTER: Értem! Az Úr a pokolban is Úr!

ARIMATEI JÓZSEF: Hová tűnt a kereszt?

HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY: Szálka volt bennünk, s Ő kivette.

GAZDAG IFJÚ: És hol van ő?

ZAKEUS: Talán a fáról meglátom.

KRISZTUS: Béke veletek!

PÉTER: Na mit bámultok pupákok?

ARIMATEI JÓZSEF: Ilyenkor el kell hallgatni.

PÉTER: Ilyenkor meg kell szólalni.

ARIMATEI JÓZSEF:

*Tárt karod hív. Föl így szegezték
a hatalmakra ácsolt eszmék.*

KRISZTUS: Béke veletek!

MIND:

*Ám él a lélek, a test s a Holt.
Harmadnap üres a sziklabolt.*

PÉTER: Na, Uram, akkor mi már mehetünk is. Igaz, ami igaz, cefetül elfáradtam ebben a cepekedésben.

NIKODÉMUS: Hirtelen bukkan fel egy mellékutcából. Nem a vállán hordozza, hanem magára tartja. Még csak néhányan sorakoznak fel mögötte: pásztorok, háromkirályok, bolondok. Nevetségesen kicsiny csapat.

VERONIKA: Ülök a villamoson. A legfáradtabbak sem akarnak mellém ülni, mert fáradt cigányasszony vagyok. Ő kapaszkodik föl, egy diplomatatáskás kezébe nyomja a keresztet, s lerogy mellém. Koszos kendőmmel megtörölöm homlokát.

SIMON FARIZEUS: A plakátokon jelöltek, tiszta múltukkal dicsekednek. Útjelzők a politikai dzsungelben. Vagy talán bennük sem? És ekkor az egyik plakáton felragyog arca, a jelölőé. Rám mosolyog, öreg zsidóra, azzal, hogy Ő pedig énám szavaz.

BARTIMEUS: A volt körzeti pártház előcsarnokában ücsörgünk, szerencsétlen leszerelt munkásörök. Megjelenik. Kártyával kezében. Lapot oszt nekünk.

ZAKEUS: Uram, maradj velünk, mert esteledik és a nap már lemenőben van.

KRISZTUS (*leül közéjük*): Béke veletek!

* * *